AZG NEW 1.QXD 6/26/2009 10:37 PM Page 1

Ազգ
Azg
27 ՀՈՒՆԻՍ 2009 ՇԱԲԱԹ 119 (4255)
ISSN: 1829-1651

«Ղարաբաղյան հակամարտության կողմերի հետ անհրաժեշտ է աշխատել նաեւ պաշտոնական հանդիպումներից դուրս»

ԱՄՆ-ի պետքարտուղարի` Եվրոպայի եւ Եվրասիայի հարցերով նախկին օգնական Դեւիդ Կրեմերը հայտարարել է, որ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործընթացը կարելի է արագացնել` հակամարտության կողմերի հետ աշխատելով ոչ միայն պաշտոնական հանդիպումների ընթացքում, այլեւ դրանցից դուրս: «Գագաթաժողովներն ու հանդիպումները ընդամենը քննարկումներ են: Խնդրի հիմնական լուծումը այդ հանդիպումներից դուրս կողմերի հետ աշխատելու մեջ է»,- ասել է Կրեմերը «Թրենդ»-ին տված հարցազրույցում: Նա նշել է, որ ԱՄՆ-ը ակտիվորեն մասնակցել ու մասնակցում է տարածաշրջանային անվտանգության ապահովմանը, այդ թվում` ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորմանը: Սակայն, ըստ նրա, ամեն ինչ չէ, որ Ամերիկայից է կախված, հաղորդում է «Արմենպրեսը»:

Ջավախքում ժողովրդագրական պատկերն են փոխում

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Երեկ մեր քաղաքական էլիտայի` քաղաքական գործչի համարում ունեցող եւ չունեցող անդամներից շատերն են արտահայտվել «Ժառանգությունից» ԵԽԽՎ պատվիրակության անդամ Զարուհի Փոստանջյանի վարքագծի մասին: Ամեն ոք իր պարտքն էր համարում միանալ համատարած «ասուժդամսին», նույնիսկ անձնական վիրավորանքների եւ ծանր հանցագործին տրվող բնորոշումների մակարդակով, առանց սպասելու նրա վերադարձին եւ բացատրությանը` իբրեւ սեփական հայրենասիրության դրսեւորման վառ ապացույց:

ՀՅԴ Հայ դատի երեւանյան գրասենյակի պատասխանատու **Կիրո Մանոյանը**, սակայն, երեկ, ՄԱԱ-ում առավել փորձառու գործչի հայացքով դիտարկեց իրողությունը. «Ես չեմ կասկածում ոչ Փոստանջյանի, ոչ էլ ուրիշների հայրենասիրությանը, սակայն կարող է նաեւ քաղաքական սխալ արած լինեն, ինչը պետք է քննադատվի», ասաց նա` ենթադրություն անելով, որ գուցե այդ պատգամավորի` այդ շրջանակներում փորձի պակասն է պատճառը, որ դիմել է թուրք եւ ադրբեջանցի պատգամավորների, ինչը նման հարցեր արծարծելիս սխալ է: «Բայց եւ մեր պայմաններում անձնական վիրավորանքների անցնելն անտեղի է, ոչ ոք չպետք է մյուսին փորձի հայրենասիրության կամ այլ դաս տալ, մանավանդ ժողովրդի ընտրածին, որ իր անելիքն է անում եւ հաշվետու է ժողովրդին»: Կ. Մանոյանը հիշեց այն անդուր վիճակը, երբ Տեր-Պետրոսյանի ժամանակ միջազգային ինչ-որ հավաքի ժամանակ Հայաստանի ներսում տիրող իրավիճակի մասին պետք է անձնապես տեղեկացներ` ինչպե՞ս է վատ զգացել: «Չէի ցանկանա որեւէ մեկն այդ իրավիճակում հայտնվի, որովհետեւ մենք պետք է կարողանանք մեր հարցերը լուծել ներսում», ասաց: Ավելացրեց, թե սա չի նշանակում, որ Եվրոխորհրդում չպետք է լծակներն օգտագործել, որպեսզի ներսում ժողովրդավարություն լինի, բայց «ոչ էն աստիճանի, որ դիմենք թուրք եւ ադրբեջանցի պատգամավորի»:

Տես էջ 3

ՀԱՄԱՌՈՏ

Իրան-Հայաստան նոր խողովակաշարի կառուցումը կարող է սկսվել արդեն այս տարի

Ըստ Panarmenian.net-ի, արդեն այս տարի կարող է սկսվել Իրանից Հայաստան նոր խողովակաշարի անցկացումը: Ըստ այդ նախագծի, հանրապետությունը, որը չունի հումքի սեփական պաշարներ, կկարողանա ամեն օր ստանալ մինչեւ 8 տոննա պատրաստի նավթամթերք: Նոր նախագծի իրականացման կարեւորությունը նաեւ այն է, որ խոսքը դեպի Հայաստան բենզինի եւ դիզելային վառելիքի այլընտրանքային առաքումների մասին է: Վերջերս շահագործման հանձնվեց «Իրան-Հայաստան» գազամուղը, որով հանրապետությունն արդեն իսկ յոթ մլն խորանարդ մետր գազ է ստացել: Այժմ ակտիվորեն քննարկվում է երկաթուղու կառուցման հնարավորությունը, ինչը թույլ կտա Հայաստանին Իրանի տարածքով դուրս գալ Պարսից ծոց ու Կենտրոնական Ասիայի երկրներ: Ուսումնասիրվում է թուրքմենական գազի առաքման հնարավորությունը «Իրան-Հայաստան» գազամուղի երկարացման դեպքում: Իսկ այս ամառ արդեն կսկսվի Իրանից Հայաստան էլեկտրահաղորդիչ գծերի երրորդ շարքի կառուցումը:

Հայաստան-ԱՄՆ ուղիղ չվերթի ժամկետները հստակեցվում են

Հայաստան-ԱՄՆ ուղիղ չվերթի իրականացման ժամկետները դեռեւս հստակեցված չեն: Ինչպես «Արմենպրեսին» տեղեկացրին ՀՀ կառավարությանն առընթեր քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության մամուլի ծառայությունից, սպասվում է ամերիկյան կողմի այցը Հայաստան, որպեսզի երկկողմ քննարկումներ իրականացվեն եւ ճշտվեն թռիչքի ժամկետները: Հայաստան-ԱՄՆ չվերթը կիրականացնի «Արմավիա» ավիաընկերությունը, որն այժմ նախապատրաստական աշխատանքներ է տանում այդ ուղղությամբ, բանակցություններ է վարում մի քանի ընկերությունների հետ` համապատասխան ինքնաթիռ ձեռք բերելու նպատակով: Նշենք, որ Հայաստանի եւ Միացյալ Նահանգների ավիաընկերություններին հնարավորություն է ընձեռվում ուղիղ չվերթ իրականացնելու, 2008 թ. նոյեմբերի 21-ին ՀՀ ու ԱՄՆ կառավարությունների միջեւ Վաշինգտոնում ստորագրված եւ այս տարվա հունիսի 16-ից ուժի մեջ մտած «Օդային հաղորդակցության մասին» (Բաց երկինք) համաձայնագրի շրջանակներում:

Հայ եւ թուրք հասարակության փոխադարձ վերաբերմունքը պարզելու համար կանցկացվի սոցիոլոգիական հարցում

Հայաստանում հարցումը կանցկացնի «Հայկական սոցիոլոգիական ասոցիացիա»-ն, իսկ Թուրքիայում` «Տեսեւ» սոցիոլոգիական կազմակերպությունը, որտեղ աշխատանքները համակարգելու է պրոֆեսոր Ֆերհաթ Կենտելը: Ինչպես «Արմենպրեսին» տեղեկացրեց «Հայկական սոցիոլոգիական ասոցիացիայի» նախագահ **Գեւորգ Պողոսյանը**, հարցաշարում ընդգրկված է շուրջ 80 հարց քաղաքականության, տնտեսության, մշակույթի, պատմության վերաբերյալ: Հարցեր կլինեն սահմանի բացման, Ցեղասպանության ընկալման, երկու երկրների համագործակցության, ընդհանուր բիզնես ունենալու մասին: Ասոցիացիան թուրքական նշված կազմակերպության հետ համատեղ նման սոցիոլոգիական հարցում անցկացրել է նաեւ 2005-ին: Այդ ժամանակ հարցման մասնակիցների մեծ մասը նշել էր, որ երկու երկրների հարաբերություններում զարգացումներ, բարելավումներ ապագայում չեն սպասվում, սակայն վերջին շրջանում նկատվում են փոփոխություններ: Իսկ թե հայ-թուրքական հարաբերությունների վերջին զարգացումների ֆոնի վրա ինչպիսի՞ն կարող են լինել հերթական հարցման արդյունքները, Գ. Պողոսյանը դժվարացավ կանխատեսել:

«Ոսկե ծիրանի» խաղարկային ֆիլմերի մրցույթում ընդգրկվել են 11 ֆիլմեր

«Ոսկե ծիրան» 6-րդ միջազգային կինոփառատոնի միջազգային խաղարկային ֆիլմերի մրցույթում ընդգրկվել են 11 ժապավեններ: Ըստ «Արմենպրեսի», այս ֆիլմերը կդատի 6 հոգանոց ժյուրին, որի կազմում են ճապոնացի աշխարհահռչակ ռեժիսոր, փառատոնի պատվավոր հյուր Կոհեյ Օգուրին, Համբուրգի կինոփառատոնի տնօրեն Ալբերտ Վիդերշպիլը, կինոպրոդյուսեր Պակո Պոշը Իսպանիայից, դերասան եւ սցենարիստ Էրիկ Պողոսյանը ԱՄՆ-ից, վրացի ռեժիսոր Նանա Ջորջաձեն ու կանադահայ դերասանուհի Արսինե Խանջյանը: Մրցութային այս ծրագրում Թուրքիայից ընդգրկվել է ռեժիսոր Օզջան Ալփերի «Աշուն», Իրանից` Ռամթին Լավաֆիփուրի «Հանգիստ մնա եւ հաշվիր մինչեւ յոթը», Ինդոնեզիայից` Էդվինի «Կույր խոզը, որն ուզում է թռչել», ԱՄՆ-ից` Շոն Բեյքերի «Բրոդվեյի արքայազնը», Լեհաստանից` Միխալ Ռոսայի «Քերծվածք», ՌԴ-ից` Անդրեյ Խրժանովսկու «Մեկուկես սենյակ» ֆիլմերը: Համատեղ արտադրության խաղարկային ֆիլմերից են ֆրանս-դանիական «Խելոք մնա»-ն, ավստրա-իտալական «Աղջնակը», վրաց-ղազախական «Մյուս ափը», հարավկորեական եւ աֆղանական «Ափիոնի պատերազմը» եւ ամերիկա-գվատեմալյան «Պալադինին որոնելիս»-ը:

Օզջան Ալփերի «Աշուն» ֆիլմից

Հայ եկեղեցին տոնախմբում է Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ մայր եկեղեցու ուխտի օրը

Հայ առաքելական եկեղեցին հունիսի 27-ին տոնախմբում է Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ հայրապետի նշխարները գտնելու տոնը: Ինչպես «Արմենպրեսին» տեղեկացրին Մայր աթոռի մամլո դիվանից, Ամենայն հայոց կաթողիկոսի բարձր տնօրինությամբ տարիներ առաջ տոնը հռչակվել է Երեւանի Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու ուխտի օր: Այս առթիվ Մայր եկեղեցում ժամը 11-ին կմատուցվի սուրբ պատարագ, որի ավարտին եկեղեցու բակում կանցկացվի տոնական համերգ` Հայորդաց տների սաների, «Գրիգոր Լուսավորիչ» մանկական երգչախմբի մասնակցությամբ: Տոնակատարության վերջում կկատարվի մատաղի օրհնություն եւ հյուրասիրություն, ապա Լուսավորչի կանթեղի ճրագը կբաժանվի հավատացյալներին:

Բնակարանների եւ անհատական տների գները նվազել են նաեւ մայիսին

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

2009-ի մայիսին, անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի` շուկայի վերլուծության տվյալների համաձայն, Հայաստանի անշարժ գույքի շուկայում իրականացվել է 11431 գործարք, ինչը 0,3 տոկոսով ավելի է 2009-ի ապրիլին կատարված գործարքների եւ 13,3 տոկոսով պակաս` 2008-ի մայիսի գործարքների համեմատ: 2894 օտարման գործարքներից առուվաճառքներինը եղել է 77,2 տոկոսը, իսկ մնացածը նվիրատվություններն ու փոխանակություններն են: 2009-ի ապրիլի համեմատ անշարժ գույքի օտարման գործարքների քանակը նվազել է 7,7 տոկոսով, իսկ անցյալ տարվա մայիսի համեմատ` 39,3 տոկոսով:

Մայրաքաղաքում առուվաճառքի գործարքների 68,7 տոկոսն արձանագրվել է բազմաբնակարան շենքերի բնակարանների նկատմամբ: 2009-ի ապրիլի համեմատ, բնակարանների առուվաճառքի գործարքների քանակը Երեւանում մայիսին աճել է 14,3 տոկոսով, իսկ նախորդ տարվա մայիսի համեմատ նվազել 20,1 տոկոսով:

Բնակարանների շուկայական միջին գները մայիսին ապրիլի համեմատ նվազել են 4,7 տոկոսով: Ըստ համայնքների, Երեւանում բնակարանների 1 քմ մակերեսի միջին շուկայական գները մայիսին այսպիսին են եղել.

Տես էջ 3

Համայնքներ	Միջին գները (դրամ)		
	մայիս 2008թ.	մայիս 2009թ.	ապրիլ 2009թ.
Կենտրոն	477400	461300	485100
Արաբկիր	416300	354400	366900
Քանաքեռ-Զեյթուն	307300	274900	289000
Նոր Նորք	276200	225600	238600
Ավան	268300	221500	234600
Էրեբունի	274000	238900	250600
Շենգավիթ	279300	239000	252000
Դավիթաշեն	290200	252600	265600
Աջափնյակ	280300	234900	249500
Մալաթիա-Սեբաստիա	266000	218700	232400
Նուբարաշեն	151500	134700	134700
Միջինը Երեւանում (բացի Նորք-Մարաշից)	298800	259700	272600

«Խաղաղություն Ղարաբաղին»՝ հաշտեցման ցանկությամբ

«Խաղաղություն Ղարաբաղին: Ռուսաստանի միջնորդությունը Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման գործում» Վլադիմիր Կազիմիրովի գիրքը, որ արդեն իսկ ներկայացվել էր Մոսկվայում դեռեւս հունիսի 18-ին, իսկ հունիսի 24-ին՝ Ստեփանակերտում, ներկայացվեց նաեւ Երեւանում երեկ, Մոսկվայի տանը:

Մինչ գրքի շնորհանդեսը, ի պատասխան լրագրողների հարցերին, Ռուսաստանյան դիվանագետների ասոցիացիայի խորհրդի նախագահ Կազիմիրովը կարծիք հայտնեց, որ հայ եւ ադրբեջանական հասարակությունները դեռեւս պատրաստ չեն ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորմանը:

Ըստ ռուս դեսպանի, ինչպես Հայաստանում, այնպես էլ Ադրբեջանում, նաեւ ղարաբաղցիների շրջանում, հանրությանը կարգավորմանը նախապատրաստելու աշխատանքները բավարար չեն: Միեւնույն ժամանակ, Կազիմիրովի խոսքերով, Ադրբեջանում դա առավել զգալի է, քանի որ այնտեղից ռազմաշունչ հայտարարություններ են հնչում եւ զգալի հաճախականությամբ:

Կազիմիրովը մնում է բազմիցս արտահայտած իր այն տեսակետին, որ հայերը չպետք է սպասումներ ունենան, թե ղարաբաղյան հարցում փոխզիջումները կարող են գտնվել «օկուպացված» տարածքների յուրացմամբ: Ըստ Կազիմիրովի, հարկ է իրատես լինել ու տարածքների առեւտրի վրա հույս չդնել:

1992-96 թթ. Լեռնային Ղարաբաղի հարցով Ռուսաստանի միջնորդական առաքելության ղեկավար, ապա նաեւ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ռուսաստանցի համանախագահ Կազիմիրովի ներկայացմամբ, գիրքը ունի հիշողությունների բաժին, ապա ներկայացված են փաստաթղթեր, իսկ վերջում՝ ղարաբաղյան հակամարտության ժամանակագրությունը: Վերջինի առնչությամբ դեսպան Կազիմիրովը առաջարկեց, որ եթե ընթերցողները բացթողումներ նկատեն, լրացնեն անպայման:

Գրքի առաջին՝ հիշողությունների բաժնին հաջորդում են վերլուծությունները՝ Կազիմիրովի տարբեր հոդվածների, նամակների, ելույթների տեսքով: 3-րդ բաժնում 20 միջազգային կարգի փաստաթղթեր են, որոնք վերաբերում են ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործընթացին: Հենց այս բաժնին էլ Կազիմիրովը հրավիրեց որոշ լրագրողների ուշադրությունը, ընդգծելով, որ հաճախ անտեղյակ նյութեր են հրապարակվում: Այդ փաստաթղթերի մեջ ներկայացված է նաեւ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի մանդատը, թե ինչ եւ ինչպես պետք է անի միջնորդական առաքելություն իրականացնող այդ խումբը:

Այս գրքով Կազիմիրովը ցանկանում է արտահայտվել հօգուտ հաշտեցման:

Ա. Հ.

«Թող ամաչեն այն պատգամավորները, որ չեն միացել Զարուհի Փոստանջյանի նախաձեռնությանը»

Լարիսա Ալավերդյանը՝ հայրենասիրության եւ դավաճանության կիզակետում

«Ժառանգության» ներկայացուցիչ Զարուհի Փոստանջյանը միշտ էլ աչքի է ընկել պոռթկուն բնավորությամբ: Վերջին շրջանում տիկին Փոստանջյանը հաճախ էր հայտնվում հասարակության ուշադրության կիզակետում: ՀԱԿ-ի նկատմամբ ամենասուր քննադատությունից հետո, շատերը կարծեցին, թե Փոստանջյանն այլեւս ոչնչով չի կարող զարմացնել: Պարզվեց՝ սխալվել էին: ԵԽԽՎ-ում հայաստանյան պատվիրակության անդամի երկու օր առաջ Ստրասբուրգում նախաձեռնած ստորագրահավաքը ապշեցրեց բոլորին՝ ընդդիմությանը, իշխանությանը, հասարակությանն ու անգամ քաղաքականությունից հեռու մարդկանց: Թե ինչու կատարեց, ինչի համար ու ինչ ճանապարհներով՝ պարզ կդառնա ավելի ուշ, երբ «Ժառանգության» պատգամավորը կժամանի հայրենիք:

Մինչ այդ, երեկ, Փոստանջյանի «ստրասբուրգյան վերջին արկածների» վերաբերյալ իր տեսակետը ներկայացրեց նրա կուսակից **Լարիսա Ալավերդյանը**:

«Բազմաթիվ խնդիրներ չեն իրականացվել, Հայաստանում սպառվել են միջոցները, որով կարելի է ազդել քաղաքական կամքի վրա, Զարուհի Փոստանջյանն արել է երեք առաջարկություն, եւ ես ուզում եմ իմանալ՝ այստեղ նստածներից այդ ով է, որ չի ստորագրելու երեք առաջարկությունների ներքո: Զարուհի Փոստանջյանը սկսել է այդ գործունեությունը եւ ընթացակարգը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր պատգամավորի ստորագրել դրա ներքո, եւ եթե Ադրբեջանի եւ Թուրքիայի պատգամավորներն ընկել են այդ ծուղակի մեջ, ապա պետք է գիտակցենք, որ Զարուհի Փոստանջյանի կատարածը նպաստում էր Հայաստանում ժողովրդավարության հաստատմանն ու քաղբանտարկյալների օր առաջ դուրս գալուն», ասաց Լարիսա Ալավերդյանը:

«**Ազգ**»-ի հարցին՝ «Ինչպե՞ս պատահեց, որ Երեւանում համաներմանը դեմ քվեարկած «Ժառանգության» պատգամավորը Ստրասբուրգում սկսեց ստորագրահավաք այդ նույն քաղբանտարկյալներին ազատ արձակելու կապակցությամբ», Ալավերդյանն ասաց.

«Դեմ է քվեարկել կիսատ-պռատ, անթափանցիկ կամայական որոշմանը: Այդ ի՞նչ մի խնդիր կար, որ համաներումը, որ չէր վերաբերում քաղբանտարկյալներին անեին առանձին, եւ ի՞նչ կլիներ, եթե վերջապես համաներման հետ միասին հետ վերցնեին անհիմն եւ երկիրը խայտառակող մեղադրանքները: Այդ ժամանակ կասեինք, որ իշխանությունները վերաիմաստավորվել են, իսկ համաներումով մարդասիրություն են ցուցաբերում, այդ խայտառակ դատավարություններով դատվածների հանդեպ, կմնար այն խավը, որ կարող է իշխանավորի սեղանի փշրանքներին»:

Հայերս զարմանալի ժողովուրդ ենք: Դիմացինի սխալները հիշում ու աղաղակում ենք միայն այն ժամանակ, երբ սկսում են սեփական ոտքը տրորել: Լարիսա Ալավերդյանին զայրացրել է մարդկանց խմբի (փաստենք, որ բավական մեծ) կարծիքը, ովքեր Փոստանջյանի կատարածը որակել են դավաճանություն: «Թուրք եւ ադրբեջանցի պատգամավորներն էլ անցյալ տարի դիմել են Հայաստանի պատվիրակության աջակցությանը: Կիեւում՝ մոնիտորինգային խմբում, հայկական պատվիրակությունը ստորագրել է մի այնպիսի փաստաթուղթ, որտեղ գրված է, որ Ադրբեջանում չի կայանում ժողովրդավարությունը, քանի որ գրավված տարածքներ կան հայկական ուժերի կողմից: Հայ պատգամավորների արածը դավաճանություն է: Դավաճանությունն այն ժամանակ էր, երբ նախկին արտգործնախարարը ազատագրած տարածքները հայտարարեց օկուպացված: Ո՞ր մեկդ այդ ժամանակ ասեցիք, թե դա դավաճանություն է: (Հիշեցնենք, որ Վ. Օսկանյանի այդ սայթաքումը այդ օրերին լավ էլ շահարկվեց-Ծ.Խ.) Զարուհի Փոստանջյանի արածը չի կարելի համեմատել այս պատմությունների հետ», ասաց Ալավերդյանը: Այսինքն՝ Փոստանջյանի արածն էլ դավաճանություն է, պարզապես ավելի մեղմ, քան մնացածներինը:

Մարդու իրավունքների առաջին պաշտպանը դրական գնահատեց Զարուհի Փոստանջյանի նախաձեռնությունը՝ հավելելով, որ բացասական գնահատողները իրավական պետության պատկերացման խնդիրներ ունեն:

«Եթե դուք ուզում եք միայն ձեր աչքի ուզածը տեսնել, տեսե՛ք: Ես ուզում եմ տեսնել իրավական պետություն»:

Նա առաջարկեց դավաճանների փնտրել այլ ճամբարում: «Դավաճանությո՞ւն է, երբ ցանկանում ես սեփական երկրում կարգ լինի եւ դրան սխալմամբ, թե ինչպես միանում է թուրք եւ ադրբեջանցի մեկական պատգամավոր եւ չի միանում քո երկրի պատգամավորը: Թո՛ղ ամաչեն այն պատգամավորները, որ չեն միացել Զարուհի Փոստանջյանի նախաձեռնությանը: Դա եմ համարում դավաճանություն», ասաց Լարիսա Ալավերդյանը, մի պահ մոռանալով, որ թուրք եւ ազերի պատգամավորները ստորագրել են Զարուհու թուղթը ոչ թե Հայաստանն ու հայերին շատ սիրելուց, այլ... (տիկին Ալավերդյանը լավ գիտի՝ ինչու):

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ

624 հազար դոլար՝ Հայաստանի երեխաներին

Մոտ հինգ հարյուր ներկաների մասնակցությամբ «Բեվերլի Հիլզ» հյուրանոցի (Լոս Անջելես) «Կրիստալ» դահլիճում, Ամերիկայի հայկական միսիոներական ասոցիացիայի (ԱՀՄԱ) որբերին եւ երեխաներին հոգատարություն ցուցաբերելու ծրագրի շրջանակներում տեղի է ունեցել մանկական հագուստի նորաձեւության շոու-աճուրդ եւ ճաշկերույթ, որի հասույթը ամբողջությամբ հատկացվել է Հայաստանի կարիքավոր երեխաներին, տեղեկացնում է «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի հունիսի 6-ի համարը:

Շոուին մասնակցել են հիսուն երեխաներ, իսկ աճուրդով հավաքվել է 624 հազար դոլար: Հանդիսության ամբողջ ընթացքում ցուցադրվել է որբերի վիճակը ներկայացնող տեսաֆիլմ: 60-ից ավելի երեխաներ գտել են իրենց հովանավորներին:

«Մենք փորձում ենք փոխել այդ երեխաների կյանքը եւ նոր հույս ներշնչել նրանց», նշել է ծրագրի երկարամյա ղեկավարներից Ջոյս Սթայնը:

ԱՀՄԱ-ի ակտիվ անդամներից են Էնդի Թորիկյանը (գործադիր տնօրեն), Գրեյս Քյուրքչյանը, Էլիզաբեթ Աղբաբյանը, Կարոլին Թուֆենքյանը, Լեսլի Գեւորգյանը եւ Արսինե Ֆիլիպսը:

Հ. Ծ.

Էլիս կղզու պատվո մեդալներ՝ 5 հայերի

Հինգ հայ անվանի հասարակական գործիչներ մայիսի 9-ին արժանացել են Էլիս կղզու ամենամյա պատվո մեդալների, գրում է «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթը: «Կազմակերպությունների ազգային էթնիկական կոալիցիան» այս տարի մեդալներ շնորհել է Դավիթ Նաճարյանին, Վիգեն արք. Այվազյանին, Ջեյմս Գալստյանին, Օսկար Թաթոսյանին եւ Ջորջ Բաղումյանին:

Նաճարյանը հաջողակ գործարար է, ինժեներ եւ գիտնական: Հիմնադիրն է եւ նախագահը «Նաճարյան ասոցիացիա» կորպորացիայի: Մասնագիտացած է ջրային ռեսուրսների գծով: Մոնմաութ համալսարանի հոգաբարձուների եւ Էլբերոնի (Նյու Ջերսի) Սբ Ստեփանոս հայկական եկեղեցու ծխական խորհրդի անդամ է:

Գալստյանն ու Թաթոսյանը թեմական խորհրդի անդամներ են: Առաջինը բացի գործարար լինելուց, նաեւ Մասաչուսեթսի հայկական համայնքի ակտիվ անդամներից է եւ նախաձեռնողներից մեկը՝ Ռոզ Քենեդի Գրինվեյում հայկական այգի հիմնադրելու ծրագրի: Երկրորդը սեփականատերն է (եղբոր հետ) Իլինոյսի «Օսկար Իսպիրյան գորգերի» ընկերության եւ թունդ ջատագով է հայկական դասի:

Բաղումյանը հիմնադիրն ու նախագահն է «Նատկո» ընկերության, Վիգեն սրբազանը՝ Մայր աթոռի ներկայացուցիչը Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդում:

Էլիս կղզու պատվո մեդալները 1986 թվից են շնորհվում:

Հ. Ծ.

Ի՞նչ շահեց Հայաստանը

«Եթե մենք Սաակաշվիլուն ընդունում ենք, պետք է հասկանանք, որ այստեղ որոշակի «գին» կա, որ Վրաստանը պետք է վճարի», երեկ «Հայացք» ակումբում ասաց քաղաքագետ Երվանդ Բոզոյանը բացատրելով, որ ռուս-վրացական օգոստոսյան պատերազմից հետո այսօր Վրաստանի նախագահ Միխեիլ Սաակաշվիլուն Ռուսաստանում համարում են հանցագործ, արեւմտյան երկրներն էլ, Ռուսաստանի հետ իրենց հարաբերությունները չփչացնելու համար, նախընտրում են նրան չհրավիրել տարատեսակ համաժողովների եւ հանդիպումների: Սաակաշվիլին խնդիրներ ունի նաեւ սեփական երկրի ներսում: Փաստորեն, նա հայտնվել է մեկուսացած վիճակում եւ որեւէ այց նրա համար շահեկան է: Սակայն ի՞նչ է շահում այս պարագայում Հայաստանը:

«Դիվանագիտական տեսանկյունից սխալ կլիներ, որ ասեինք մի արի: Սակայն, ես կուզենայի հասկանալ, թե մենք ինչ էինք ցանկանում ստանալ: Ջավախահայության խնդիրներն են բաց մնացել, ինձ համար շատ մշուշոտ է մնացել Վերին Լարսի բացման խնդիրը, որովհետեւ այստեղ կախվածությունը շատ ավելի մեծ է Ռուսաստանից, քան Վրաստանից, եւ Հայաստանի հետ հավասար Վրաստանն է շահագրգռված Վերին Լարսի ճանապարհի բացմամբ», նկատում է Ե. Բոզոյանը: Նա հավելեց, որ որքան Հայաստանն է կախված Վրաստանից, այնքան էլ Վրաստանն է մեր երկրից գտնվում կախվածության մեջ, քանի որ Ջավախքում վրացական պետության համար կայունացնող դեր խաղացող մի մեծ գործոն կա՝ հայկական համայնքը:

«Օգոստոսյան պատերազմի ժամանակ Հայաստանի եւ ջավախահայության ճիշտ, չեզոք դիրքորոշումը նպաստեց, որ այդ պատերազմը չբռնկվեց արդեն այլ կետերում: Վրաստանը գնահատեց այդ վիճակը եւ հայտարարեց, թե Հայաստանը նույնպես իր համար ռազմավարական դաշնակից է: Սակայն գնահատո՞ւմ ենք, արդյոք, մենք, որ ունենք այդպիսի գործոն Ջավախքում: Ինձ համար դա հարցական է», ասում է բանախոսը:

Ն. Մ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 0010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221

Հաշվապահութիւն (գովազդ) / հեռ 582960

Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841

Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483

Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն
/ հեռ 529353

Համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով, ռադիոհեռուստատեսութեամբ կամ համացանցով, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում:
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:

“AZG” Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

ԱԶԳ

Անդրադարձ

Օվկիանոսի հետ հարաբերությունները կայուն են ու հարգալից

Ժամանակն է առավել հանգամանորեն խոսելու Ատլանտյան օվկիանոսի մասին: Մոլորակի վրա երկրորդ տեղն է զբաղեցնում իր պարամետրերով: «Արմենիայի» անձնակազմի համար հատկապես թանկ է նաեւ այն պատճառով, որ մենք բոլորս վերջին հաշվով դուրս ենք եկել «Կիլիկիայից», որն անցել է Ատլանտյան օվկիանոսի մասը կազմող յոթ ծովերով: Այդ օվկիանոսի մեջ են նաեւ «Արմենիայի» երթուղու վրա գտնվող Կարիբյան ծովը եւ Մեքսիկական ծոցը: Այնպես որ, Ատլանտյան օվկիանոսի հետ մենք ստեղծել ենք, ես կասեի, դրական, կայուն եւ հարգալից հարաբերություններ:

Օվկիանոսի անունը կապված է առասպելական հերոս տիտան Ատլանտի անվան հետ, որն իր ուսերի վրա է պահում ողջ երկնակամարը: Դա պատիժ է Օլիմպոսի աստվածների դեմ ընդվզած լինելու համար:

Ատլանտյան օվկիանոսի նկատմամբ իմ վերաբերմունքն առանձնահատուկ է: 50-ականների սկզբներին չորս տարի ծառայել եմ Բալթիկ ծովում: 1970-ին իմ բարեկամի՝ ճանապարհորդ Անատոլի Գավրիլինի հետ Բալթիկ ծովի մեջ եմ լցրել Խաղաղ օվկիանոսից բերած ջուրը: Իսկ 2005-ին Կարեն Բալայանի հետ Բալթիկ ծովի մեջ եմ լցրել Սեւանա լճից եւ Ստեփանակերտի Վարարակն աղբյուրից բերած ջրերը:

Հիմա «Արմենիայի» կենտրոնական նավախցիկում գրում եմ այս տողերը եւ մերթ ընդ մերթ հարցեր տալիս Հայկ Բադալյանին: Ամբողջ անձնակազմը նրան է դիմում նավի արագության, գտնվելու վայրի, անցած ճանապարհի, առաջիկա կանգառի հետ կապված հարցերով: Տվյալ դեպքում խոսքը Բարբադոս կղզու մասին է: Այդ պահին մեր դիրքը Հայաստանից հարավ էր 15

աստիճանով: Հեռավորությունն ավելի լավ է չափել ժամերով: Այժմ 2009-ի հունիսի 21-ն է: Երեւանում 21-ն անց է 25 րոպե, իսկ մեր նավի վրա՝ 16-ն անց 35 րոպե: Նավի երկու կողմերում լողում են մեծ կրիաներ, իսկ Հայաստանում երեւի «Հայլուր» են դիտում:

Սահարայից ընդամենը հազար կիլոմետրի վրա ենք, թեեւ մեկնակետից հաշվելու դեպքում եռակի շատ ենք անցել: Բանն այն է, որ այդ ամբողջ ժամանակամիջոցում շարժվել ենք դեպի հարավ-արեւմուտք, եւ նավախելը չափազանց դանդաղ է հեռացել շոգ մայրցամաքից: Երբ հասնենք Ատլանտյան օվկիանոսի մեջտեղը, ընթերցողը, հավանաբար, կտեղեկանա այդ մասին: Այդ վայրը Ջիբրալթարի Հերկուլեսյան սյուների եւ Բարբադոս կղզու արեւելյան ափի կես-ճանապարհն է: Մեր ռեպորտաժներից մեկում արդեն ասվել է, որ հենց այդ «մոռուքավոր» կղզու մոտակայքում է սկսել խորտակվել «Թուր Հեյերդալի «Ռա» պապիրուսե նավը: Դա դրամա էր բոլոր նրանց համար, ովքեր 1969-ին հետեւում էին նորվեգացի գիտնական ճանապարհորդի հերթական սխրանքին:

Ինչ վերաբերում է մեզ, առայժմ անդադար սառը քամիներ են փչում (բարեբախտաբար, ավելի շատ՝ համընթաց): Շարունակվում է Կանարյան սառը հոսանքի ազդեցությունը: Օվկիանոսում մեր անցկացրած երկու շաբաթվա ընթացքում հանդարտ ջուր չենք տեսել: Արդեն վարժվել ենք դրան եւ «Արմենիայի» ճոճքին: Ճիշտ է, նույնիսկ սառը արեւից մենք թխացել ենք: Օվկիանոսների մեջ առավել աղի են Ատլանտյան օվկիանոսի ջրերը, որոնց վրա երկար մնալը համեմատաբար հեշտ է:

Չնայած աղիությանը, Ատլանտյան օվկիանոսն ամենահարուստն է քաղցրահամ ջրային հոսանքներով: Օրինակ, Ֆլորիդայից արեւելք գտնվում է քաղցրահամ ջրի ամենամեծ աղբյուրը:

Մենք կհասնենք Պանամա, անցնելով նաեւ Կարիբյան ծովով: Կարճատեւ բաժանումից հետո կրկին կհանդիպենք մեր Ատլանտյան օվկիանոսին: Նույնը կարելի է ասել նաեւ Խաղաղ օվկիանոսի մասին: Ատլանտյան օվկիանոսում մենք հասարակածը կհատենք հյուսիսից հարավ, իսկ հարավից հյուսիս հասարակածը կհատենք արդեն Խաղաղ եւ Հնդկական օվկիանոսների ջրերի միախառնման սահմանագծի վրա:

Եվս մեկ մանրամասնություն: Ատլանտյան օվկիանոսը ողողում է հիսուն երկրների ափեր: Հայկական գաղթօջախներ կան դրանցից ութում (Արգենտինա, Բրազիլիա, Մեծ Բրիտանիա, Կանադա, Մարոկկո, Պորտուգալիա, ԱՄՆ, Ուրուգվայ, Ֆրանսիա):

ԶՈՐԻ ԲԱԼԱՅԱՆ

ՇՈՒԿԱ

Բնակարանների եւ անհատական տների գները նվազել են նաեւ մայիսին

1-ին էջից

Մարզերում, բացառությամբ Երեւանի, վաճառվել են 224 բնակարաններ, որոնց քանակը ապրիլի համեմատ աճել է 6,2 տոկոսով, իսկ 2009-ի մայիսի համեմատ նվազել՝ 49,2 տոկոսով: Միջին գները մայիսին ապրիլի համեմատ նվազել են 2,6 տոկոսով: Երեւանից հետո ամենաթանկ բնակարանները մարզին եղել են Ծաղկաձորում, որտեղ 1 քմ մակերեսի շուկայական գինը կազմել է ավելի քան 182 հազար դրամ: Վաղարշապատում (Էջմիածնում) 1 քմ գինը կազմել է 172 հազար դրամ: Ապա գալիս են Աբովյանը՝ 141 հազար հազար դրամ, Նոր Հաճընը՝ 134 հազար դրամ, Իջեւանը՝ 127 հազար դրամ ցուցանիշով, Մասիսը՝ 125 հազար դրամ, Աշտարակը՝ 124 հազար դրամ 1 քմ դիմաց ցուցանիշներով:

Մայիսին Հայաստանում գրանցվել է անհատական տների առուվաճառքի 256 գործարք, որից 43-ը՝ Երեւանում: Մայրաքաղաքում անհատական տների առուվաճառքի գործարքների քանակն ապրիլի համեմատ նվազել է 6,5 տոկոսով, իսկ մարզերում՝ 6,2 տոկոսով: 2008-ի մայիսի համեմատ, անհատական բնակելի տների առուվաճառքի գործարքների քանակը նվազել է Երեւանում՝ 63,2 տոկոսով, իսկ մյուս մարզերում միասին վերցրած՝ 44,4 տոկոսով:

Միջինացված՝ 250 քմ շինության մակերես եւ 400 քմ տնամերձ ունեցող անհատական տների միջին 1 քմ-ի միջին գներն 2009-ի մայիսին ապրիլի համեմատ նվազել են 4,2 տոկոսով: Ըստ համայնքների գներն այսպիսին են եղել.

Համայնքներ	Միջին գները (դրամ)		
	մայիս 2008թ.	մայիս 2009թ.	ապրիլ 2009թ.
Կենտրոն	491300	501200	521200
Արաբկիր	420700	396400	415100
Քանաքեռ Զեյթուն	315000	308700	320700
Նորք-Մարաշ	283400	307700	317500
Ավան	274500	272100	283500
Էրեբունի	276600	281500	294700
Շենգավիթ	282200	271000	285000
Դավիթաշեն	295400	297900	314300
Աջափնյակ	286000	274300	285300
Մալաթիա-Սեբաստիա	273500	260300	273000
Նուբարաշեն	158300	155300	163300
Միջինը Երեւանում (բացի Նոր Նորքից)	305200	302400	315800

Մարզերում միջինացված են 200 քմ շինության եւ 1000 քմ տնամերձ մակերեսով անհատական տների գները: Այստեղ միջին գները մայիսին ապրիլի համեմատ նվազել են 2,4 տոկոսով: Ամենաթանկ անհատական տները Ծաղկաձորում են՝ 1 քմ-ն 284 հազար դրամ: Երկրորդը Վաղարշապատն է՝ 1 քմ-ն 178 հազար դրամ, երրորդը՝ Աբովյանը, որտեղ 1 քմ-ն կազմել է 158 հազար դրամ: Ապա գալիս են Նոր Հաճընը՝ 145 հազար դրամ, Իջեւանը՝ 143 հազար դրամ, Մասիսը՝ 137 հազար դրամ, Աշտարակը՝ 136 հազար դրամ:

Հողի շուկայում հետեւյալ պատկերն է՝ 2009-ի մայիսին 2008-ի մայիսի համեմատ, հողերի առուվաճառքի գործարքների քանակը նվազել է 51 տոկոսով, աճուրդով վաճառքներինը՝ 60 տոկոսով:

Անշարժ գույքի վարձակալության գործարքների քանակը 2009-ի մայիսին ապրիլի համեմատ նվազել է 11,4 տոկոսով, իսկ 2008-ի մայիսի համեմատ աճել 22,2 տոկոսով:

2009-ի մայիսին անշարժ գույքի իրականացված 1077 գրավադրման գործարքներից 57-ն են եղել հիպոթեկային գրավադրման գործարքները: 2009-ի ապրիլի համեմատ, հիպոթեկային գրավադրման գործարքների քանակը մայիսին աճել է 50 տոկոսով, Երեւանում՝ նվազել 19,4 տոկոսով, մարզերում աճել 2,6 անգամ: 2008-ի ապրիլի համեմատ հիպոթեկային գործարքները նվազել են 87,2 տոկոսով, ընդ որում Երեւանում՝ 36 տոկոսով, մարզերում՝ 76,9 տոկոսով:

Այսպիսով, անշարժ գույքի շուկայում գների նվազման միտումը, ինչպես կանխատեսել էինք նախորդ ամիսների ցուցանիշները ներկայացնելիս, շարունակվում է: Այդուհանդերձ, հարկ է նշել, որ անկման տեմպը կայունացել է 2-5 տոկոսի միջակայքում: Ամենայն հավանականությամբ, հունիսին նույնպես գների անկման այս միտումը կշարունակվի: Հուլիս-օգոստոս ամիսներից հնարավոր է, որ գների նվազումը հասնի իր ստորին սահմանին եւ ամռան վերջին սկսվի դրանց կայունացումը:

Ջավախքում ժողովրդագրական պատկերն են փոխում

1-ին էջից

Իսկ ընդհանրապես՝ Կ. Մանոյանը նախ անդրադարձ արեց երկու օր առաջ «Մարիոթ-Արմենիայի» մոտ տեղի ունեցածին, երբ Ջավախքի խնդիրները հականջ Սաակաշվիլու բարձրաձայնող հայ երիտասարդներին հայ ոստիկանները քաշքշել էին: Ըստ դաշնակցականի՝ ոստիկանության քայլերը նպաստեցին, որ ավելի շատ արձագանք լինի խնդրին, քան կարող էր լինել մինչ այդ: Ոստիկանության գործողությունները գնահատեց՝ կարելի էր ավելի նորմալ վերաբերվել ժողովրդի հետ, մանավանդ որ որեւէ սպառնալիք չկար ո՛չ անվտանգության, ո՛չ ընդհանրապես հասարակական կարգի խախտման իմաստով, ուրեմն կարելի էր ավելի հարմար լուծում գտնել եւ թույլ տալ, որ ցուցարարներն իրենց ասելիքն ասեն, եւ անվտանգությունը պահպանվի միաժամանակ. «Հետաքրքրականը, սակայն, այն էր, թե ինչո՞ւ պետք էր զրկել Սաակաշվիլուն՝ այդ իրականությունը տեսնելուց, մի քիչ անհասկանալի էր նաեւ այն պատվո շքանշանը, որ տրվեց»:

Ըստ Կ. Մանոյանի, Հայաստանի նախագահի վերջին այցից հետո Վրաստան, երբ այնտեղ բարձրացվել էին վիրահայոց եւ Ջավախքի բազմաթիվ խնդիրները, Սաակաշվիլին նոր բան չի արել, որ Ջավախքի հարցերը մեղմանան, եւ ինքն էլ արժանի լինի շքանշանի: Սաակաշվիլու հրապարակային ելույթների մեջ Հայաստանում ինչպես նաեւ Ջավախքի մասին մտահոգիչ մեկ այլ հարց՝ իբր Ջավախքն ամենամեծ ներդրումներ ունեցող տարածաշրջանն է Վրաստանում, երկաթգիծն է կառուցվելու (կարծես Ախալքալաքի համար են կառուցում): Նա ասել է, որ շրջանն ամբողջությամբ գազաֆիկացվում է. «Ճիշտ է, որ դրական նախաձեռնություն է, բայց մտահոգիչ բան կա՝ եթե այնտեղ պիտի կառուցվի ՀԷԿ, ուրեմն նաեւ դրսից (Վրաստանի այլ տարածքներից) մոտ 2-3 հազար նոր աշխատավորներ գան, ինչը հիմնական մտահոգություններից մեկն է»: Ջավախքում բավական աշխատուժ կա, որ Ռուսաստանի հետ Վրաստանի ներկա հարաբերությունների պայմաններում չի կարողանում գնալ Ռուսաստան. այսինքն՝ տեղում բավական անգործ աշխատողներ կան, իսկ դրսից եկողների մասին խոսքը վերաբերում է հենց այն մտահոգություններին, որ ցույցի ժամանակ արտահայտվում էր՝ Մանոյանը Ջավախքում ժողովրդագրական պատկերը փոխելու միտում է տեսնում այստեղ: Նա հիշեց, որ անկախ Վրաստանի առաջին օրվանից, առաջին նախագահից սկսած՝ տարբեր հնարքներ են փորձել գտնել, որպեսզի Ջավախքում ժողովրդագրական պատկերը փոխեն: Դրան մասնակցում է նաեւ վրաց եկեղեցին: Մի ժամանակ աքսորավայր ուզեցին սարքել՝ չստացվեց, բնակչությունը բողոքեց, հիմա էլ՝ ՀԷԿ-ի անունով ուզում են դրսից աշխատող բերելով, ժողովրդագրական պատկերը փոխել:

Արդյոք այդ թեմանեը երկու նախագահների հանդիպումներում քննարկվե՞լ են: Կիրո Մանոյանը տեղեկություն չուներ. «Կհուսամ, որ այդ մասին մեր նախագահը խոսել է. եթե խոսքը Սաակաշվիլու հրապարակային կեցվածքի մասին է, եթե նույն ձեւով է պատասխանել, կարծում եմ, որ շատ խրախուսվելու պատճառ չկա», ասաց՝ նկատելով, որ մեր խնդիրը պետք է լինի Վրաստանի քաղաքական էլիտային հասկացնել, որ Ջավախքը Վրաստանը Հայաստանին կապող ամենաուժեղ օղակը պետք է լինի, իսկ այսօր ամենաթույլ օղակն է:

«Ժառանգության» առաջարկները՝ ՀՅԴ-ՀԱԿ-«Ժառանգություն» համագործակցության վերաբերյալ, գերագույն մարմինը Արմեն Ռուստամյանի գլխավորությամբ քննարկում է: Անձնական կարծիքն այդ առիթով սա էր՝ քաղաքական իրականության մեջ ոչինչ չպետք է բացառել, բայց դա չի նշանակում, թե չբացառված բանը մեծ հավանականություն ունի:

Հայ-թուրքական հարաբերություններում Թուրքիան «թայմ աութ» է՞ վերցրել. «Չէի ասի՝ թայմ աութ է վերցրել, կարծում եմ՝ ինքն առանձին պենալտի է իրականացնում դեպի մեր կողմը, մենք ենք կարծես թայմ աութ վերցրել՝ առանց հայտարարելու, որ խաղից դուրս ենք եկել», նկատեց՝ պարզաբանելով, թե կարծես մնացել ենք Թուրքիայի որոշումին՝ ե՞րբ իրական բանակցությունների գործընթացը կշարունակի, մինչդեռ նա շարունակում է խոսել նախապայմաններով, իսկ մենք չենք հայտարարում, որ նման նախապայմանների դեպքում դուրս ենք գալիս բանակցություններից: Մանոյանը կասկածում է, թե Հայաստանն այդպիսի հայտարարություն կանի, քանի որ կարծես նախագահը բանակցում է աշխարհին նաեւ ցույց տալու համար, որ բանակցությունների կողմնակից պետություն ենք: Թուրքիան բանակցությունները ոչ միայն սառեցրել է, այլեւ շարունակում է Հայաստանի վրա ճնշում բանեցնելու աշխատանքը, ինչը կարող է վատ վերջանալ՝ Բրայզան հայտարարեց, որ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահներն այս տարի չի բացառվում, որ ստորագրեն մի համաձայնագիր՝ Արցախի հարցի կարգավորման սկզբունքների շուրջը, վտանգները կարող են այստեղ երեւակվել:

AZG NEW 4.QXD 6/26/2009 9:25 PM Page 1

Որքանով է անկեղծ «Ֆիլիպ Մորիս» ծխախոտային ընկերությունը

2008-ի մարտի 28-ին «Ֆիլիպ Մորիս ինտերնեյշնլ» ընկերությունը բաժանվեց «Ալթրիա գրուպ»-ից եւ այդպիսով այլեւս անկախ է ամերիկյան դատաիրավաբանական համակարգից: Սկսած 1994-ից, երբ Մինեսոտա նահանգում տեղի ունեցած դատավարությամբ բացահայտվեցին ծխախոտային ընկերությունների գաղտնի փաստաթղթերը, ամերիկյան ծխախոտային ընկերությունները, այդ թվում նաեւ «Ֆիլիպ Մորիս»-ը, շարունակաբար կրել են բազմամիլիարդանոց կորուստներ՝ ծխողներին եւ հանրային առողջապահությանը հասցրած անդառնալի վնասներ պատճառելու համար:

Վերջերս նմանատիպ մի նոր սպառնալիք ակնհայտ դարձավ, երբ ԱՄՆ-ի դատավոր Գլադիս Քեսլերը որոշում ընդունեց, որ «Ֆիլիպ Մորիս»-ը եւ այլ ծխախոտային ընկերություններ պետք է դադարեցնեն «թեթեւ», «փափուկ» եւ «ցածր պարունակությամբ» պիտակների օգտագործումը: Ծխախոտային ընկերությունները օգտագործում էին այդ պիտակները ծխողներին մոլորեցնելու եւ բնակչության շրջանում թյուր կարծիք սերմանելու նպատակով, որի համաձայն՝ տվյալ արտադրատեսակը պակաս վնասակար կարող է լինել մարդու առողջության համար: Դատավորի որոշումը տարածվում էր նաեւ «Ֆիլիպ Մորիս ինտերնեյշնլ» ընկերության վրա, ինչից ընկերությունը անշուշտ կխուսափեր, եթե կապված չլիներ ԱՄՆ «Ալտրիա գրուպ»-ի հետ:

Հայ ընթերցողի համար առավել հետաքրքրական կլինի, որ վերը նշված որոշումից անմիջապես հետո ընկերությունը դիմեց դատարան հետեւյալ խնդրանքով՝ թույլատրել օգտագործել արգելված մոլորեցնող պիտակների օգտագործումը իր այն արտադրանքի համար, որն արտահանվում է ԱՄՆ-ից այլ՝ այսպես կոչված «զարգացող» երկրներ: Այսպիսով, անդրադառնալով **«Ազգ»** օրաթերթի 2009-ի հունիսի 22-ի համարում տպագրված (գովազդային Գ նշանով-ծ.խ.) հոդվածին՝ պետք է ակնարկենք, որ «Ֆիլիպ Մորիս»-ը անկեղծ է իր սպառողների հետ միայն այնքանով, որքանով թույլ է տալիս այդ մահաբեր ապրանքի սպառողների իրազեկվածության աստիճանը:

Միայն 2008-ին «Ֆիլիպ Մորիս» եւ «Ֆիլիպ Մորիս ինտերնեյշնլ» ընկերությունների դեմ 142 դատական գործ է հարուցվել աշխարհի մի շարք երկրներում, այդ թվում՝ Բրազիլիայում, Կանադայում, Իսրայելում, Թուրքիայում, Իտալիայում եւ Լեհաստանում:

Ծխախոտային ընկերությունները ներդրել են եւ շարունակում են ներդնել շահույթի զգալի մասը մահաբեր արտադրանքի գովազդի նպատակով: Այսպես, օրինակ, տարեկան ԱՄՆ-ում ծխախոտային ընկերությունները ծախսում են մոտ 10 միլիարդ դոլար միայն մարկետինգի նպատակով: Այդ գումարը ծախսվում է գովազդի այնպիսի տեսակների համար, ինչպիսիք են հասուկ առաջարկները եւ ակցիաները, գովազդը վաճառակետերում եւ այլն, քանզի հեռուստատեսության եւ ռադիոյի միջոցով ծխախոտային գովազդն արգելված է ԱՄՆ-ում:

Գերշահույթ ապահովելու նպատակով ծխախոտային ընկերությունները մշտապես աշխատում են նոր արդյունավետ գովազդային ռազմավարությունների մշակման ուղղությամբ՝ հմտորեն օգտագործելով բազմաթիվ օրենսդրական բացերը, որոնք առկա են զարգացող եւ անցումային շրջանի հասարակություններում:

Մասնավորապես, 2007-ին Հայաստանում արտաքին գովազդի արգելումից հետո, ծխախոտային ընկերությունները, «Ֆիլիպ Մորիս»-ի առաջնորդությամբ, բեւեռեցին իրենց ջանքերն առեւտրի ցանցերի եւ լայն սպառման ապրանքների վաճառքի այլ վայրերում՝ օգտագործելով գովազդային նորագույն տեխնոլոգիաներ, օրինակ, «բրենդ փլեյսմենթ», արտաքին ցուցադրություն, լուսավորվող վահանակներ, խաղարկություններ, ինչպես նաեւ էլեկտրոնային գովազդ մոնիտորների օգտագործմամբ:

Ակնհայտ է, որ բոլոր հնարքները ուղղված են առաջին հերթին երիտասարդների եւ անչափահասների ուշադրությունը գրավելու եւ ծխախոտի գրավչությունը բարձրացնելու համար, այլ ոչ թե «չափահաս» ծխողներին, որոնք, ինչպես հայտնի է, ունեն արդեն իսկ իրենց նախընտրած բրենդը: Երբ ծխախոտը վաճառվում է ամենուրեք՝ պաղպաղակի եւ մաստակի կողքին, ցինիկ է հնչում որեւէ հիշատակում ծխախոտային ընկերությունների այսպես կոչված «սոցիալական պատասխանատվության» վերաբերյալ:

Այսօր Հայաստանում լայնորեն օգտագործվում են գովազդի թաքնված տեսակներ, օրինակ՝ հեռուստատեսային եւ գեղարվեստական ֆիլմերի միջոցով ծխելու վարքագծի տարածումը: Այս ռազմավարությունը դեռահասների շրջանում նույնիսկ ավելի ազդեցիկ է, քան որեւէ այլ ավանդական գովազդատեսակ:

Համաձայն «Ռուսաբակ» գործակալության՝ Հայաստանը, ինչպես նաեւ Վրաստանը, Մոլդովան եւ Ղազախստանը, ներկրում է «Ֆիլիպ Մորիս»-ի արտադրանքը Ռուսաստանից (որոշ չափով նաեւ Ուկրաինայից): Ծխախոտի սպառումն ԱՊՀ տարածաշրջանում իրականացվում է ոչ միայն անվերահսկելի օրենսդրական դաշտում, այլեւ ռեկորդային ցածր գների պայմաններում:

Վերջին անգամ անդրադառնալով «Ֆիլիպ Մորիս»-ի հյուրընկալած լրագրողի **«Ազգ»**-ում տպագրված նյութին, կցանկանայի նշել, որ Հայաստանի Հանրապետությունը ոչ միայն Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպության անդամ է, այլեւ Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության անդամ եւ 2004-ից Ծխախոտի դեմ պայքարի շրջանային կոնվենցիայի լիիրավ կողմ է: Մրցակցային շուկայում ծխախոտային ապրանքատեսակների առկայությունը պետք է խստորեն կանոնակարգվի պետության կողմից, որը լիովին պատասխանատու է ծխախոտի օգտագործմամբ պայմանավորված հիվանդությունների եւ մահերի կանխարգելման համար: Այդ բեռը թեթեւացնելու միջոցները հայտնի են եւ իրատեսական.

1) արդյունավետ հարկային քաղաքականություն, բարձրացնելով հարկերը բոլոր ծխախոտային արտադրատեսակների համար՝ նվազեցնել ծխախոտի օգտագործումը հատկապես երիտասարդության շրջանում եւ ապահովել պետական բյուջեի եկամուտների էական ավելացում,

2) ծխախոտի գովազդի, վաճառքի խթանման եւ հովանավորության բոլոր ուղղակի եւ անուղղակի տեսակների արգելք, քանի որ միայն լիակատար արգելումը կհանգեցնի ծխախոտի օգտագործման նվազեցմանը,

3) յուրաքանչյուր քաղաքացու առողջ միջավայրի իրավունքի պաշտպանվածություն. բոլոր փակ հասարակական վայրերն ու աշխատատեղերը պետք է լինեն լիովին ազատ ծխախոտի ծխից,

4) հանրային լուսաբանում եւ ծխախոտի օգտագործման բոլոր հետեւանքների վերաբերյալ իրազեկվածության բարձրացում, այդ թվում նաեւ ծխախոտի տուփի վրա զետեղվող լայնածավալ (ավելի քան 50 տոկոս) պատկերային առողջապահական հաղորդագրությունների միջոցով:

Միայն 2000-2006 թթ. Հայաստանում, ըստ առողջապահության նախարարության տվյալների, թոքի քաղցկեղի դեպքերը ավելացել են 50 տոկոսով, իսկ սրտի իշեմիկ հիվանդության դեպքերը՝ 80 տոկոսով: Եթե շարունակենք մեր հանրության առողջության շահը ստորադասել մահաբեր բիզնեսի շահերին, հույսը դնելով ծխախոտային ընկերությունների «սոցիալապես պատասխանատու» բարքերի վրա, այս թվերը կկրկնապատկվեն արդեն մեր երեխաների առողջության հաշվին:

ՆԱՐԻՆԵ ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ
«Հայաստանն առանց ծխախոտի» հասարակական դաշինքի համակարգող

Լոս Անջելես. դարձյալ գների մասին

Մեգապոլիսի գներին անդրադառնալը պայմանավորված է այստեղ մոտ մեկ միլիոն հայության բնակվելու հանգամանքով

ԱՄՆ-ի հարստության մասին հայաստանցիներիս պատկերացումները հիմնականում ամփոփվում են մեկ բառով՝ անսահման: Անշուշտ այստեղ որոշիչ դեր ունի երկրի գերբարենպաստ դիրքը՝ թե՛ տարածքային, թե՛ բնակլիմայական, թե՛ ընդերքի առումներով: Հյուսիսամերիկացիները թերեւս կարողանում են լավագույնս օգտվել իրենց այս հնարավորություններից. տողերիս հեղինակը տնտեսագետ չէ այս վիճակի նեղ մասնագիտական գնահատականը տալու նպատակով, ուստի ասելիքը ներկայացնում է լրագրողական դիտարկումների միջոցով:

Լոս Անջելես կոնգլոմերատը ընդգրկող տարբեր քաղաքները միմյանց հետ կապվում են ոչ միայն բարի նախանձ առաջացնող 3-6 շարքերից կազմված ավտոճանապարհների խիտ ցանցով, այլեւ մետրոյով ու ավտոբուսներով: Հայաստանից Լոս Անջելես այցելողները հասարակական տրանսպորտի վերջին միջոցից գրեթե չեն օգտվում, որը չես ասի ամերիկացիների մի հատվածի մասին: Ավտոբուս բարձրանալ պարտավոր ես առջեւի դռնից, արվեստի աշխատող հիշեցնող վարորդի մոտ տեղադրված դրամարկղի մեջ գցելով երթեւեկության վարձը. այն 55 ցենտ է, որը անմիջապես արտացոլվում է վարորդին տեսանելի էկրանին: ՀՀ արժույթով նշված գումարը 200 դրամ է կազմում, որը այսօրվա հայաստանցու համար զգալի թիվ է: Այս փաստի վրա կանգ առնելու պատճառն այն է, որ մեր հասարակական տրանսպորտի կառավարիչները շատ հաճախ են խոսում ներկայիս 100 դրամով աշխատելու պարագայում իրենց կրած վնասների մասին, անգամ քիչ է համարվում հաճախակի հիշեցվող 150 դրամը, որը եկեք

նշենք, այնքան էլ հեռու չէ լոսանջելեսյան 55 ցենտից: Լոսանջելեսցին այս գումարով երթեւեկում է մաքրամաքուր, հարմարավետ նստատեղով, բարձրանալու եւ իջնելու համար նպաստավոր աստիճաններով, ուղեւորներով երբեք չծանրաբեռնված ավտոբուսով, մինչդեռ մենք երթեւեկության արժեքի բարձրացումից հետո որեւէ նշմարելի փոփոխություն չենք տեսնում. վարորդների հիմնական մասի ծխելն ու գռեհկությունը, սահող ու պատառոտված նստատեղերը, ամիսներով չմաքրվող փոխադրամիջոցները շարունակում են աղոտել մեր մարդկանց նյարդերը, որոնք բուժելը շատ ավելի մեծ ծախսեր են պահանջում, իսկ չբուժելը պատճառ դառնում մեր բնութագրին խորթ արարքների: Չգիտեմ ով՝ ինչպես, տողերիս հեղինակը հաճելի զգացում էր ունենում ցեմենտի աշտարակի ու ավտովերանորոգման կետի վրա ԱՄՆ-ի ծածանվող դրոշը տեսնելիս: Հյուսիսամերիկացիները այս կերպ իրենց հարգանքի տուրքն են մատուցում այն երկրին, որն իրենց արժանավայել կեցաղ է ապահովում: Նորթ Հոլիվուդից Գլենդեյլ երթեւեկող 168 համարի ավտոբուսի երկու տասնյակ ուղեւորներից հազիվ 2-3-ը ցենտեր իջեցրին տոմսարկղ, քանզի շատերը երթեւեկում են 7 դոլար արժեցող մեկամսյա տոմսերով: Ստացվում է, որ ամսվա 24-25 օրերին 1 ուղղությամբ երթեւեկի ուղեվարձը հազիվ 50 դրամ է կազմում: Ուր է թե մենք երեւանյան իրողության մեջ նման պայմաններում հայտնվեինք. հավատացնում եմ, որ տասնյակ հազարավորներ կլինեին նրանք, ովքեր ամեն օր ոչ միայն մեր եռագույնը ամենուր կպարզեին, այլեւ ամեն օր «Մեր հայրենիք»-ը կհնչեցնեին:

Ինչո՞ւ հարկ համարեցինք հարցը մի փոքր մանրամասնել. որպեսզի հանրության տեղեկացվածությունը ապահովելուց զատ նաեւ մեր տրանսպորտային կազմակերպիչների ուշադրությունը հրավիրենք խնդրի ֆինանսական կողմի վրա: Դիտարկելով ամերիկացիների աշխատանքը, ովքեր զգալի հարկեր են մուծում, կարելի է վստահություն հայտնել, որ մերոնք աշխատանքում ինչ-որ բան այնպես չեն անում, ինչը պահանջում է հասարակական շահը: Հետեւանքների առումով լավ չհաշվարկված եւ չվերահսկվող նրանց գործողությունները ոմանց գերշահույթներ ստանալու հնարավորություն են ստեղծում, պատճառ դառնալով այլ անցանկալի դրսեւորումների, կապված այլ ոլորտներում ծավալվող իրադարձությունների հետ: Ծանոթացեք ներկայացվող գովազդային թերթիկում պատկերված սննդատեսակների գներին. 3,2 լիտր տարողության եգիպտացորենի ձեթն արժե 4,99 դոլար, 1 լիտրի արժեքը չի հասնում անգամ 600 դրամի, երբ մեզանում վաճառվողը սկսվում է 1400 դրամից: Ինչն է խանգարում մեր տնտեսության պատասխանատուներին այս մշակաբույսի բավարար քանակներ ՀՀ-ում աճեցնելու եւ դրա հիման վրա նաեւ ձեթի արտադրություն իրականացնելու համար: Հարց տանք. մինչեւ ե՞րբ ենք նշելու շրջափակումն ու փոխադրածախսերը, երբ ՀՀ տարածքում այս մշակաբույսը աճեցնող որոշ հողագործներ 1 հա-ից գրեթե ամերիկյանին մոտ բերք են ստանում, 80-100 ցենտներ:

Փոխարենը յուրաքանչյուր տարի կարտոֆիլի գերարտադրություն ենք իրականացնում եւ 1 կգ-ը 100-120 դրամով իրացնելու պարագայում էլ խոսում ցածր գնի մասին: Իսկ ահա ԱՄՆ-ում 5 փաունդն է (2,3կգ) վաճառվում 50-70 ցենտով: Մեզանում վաճառվողից շատ ավելի մատչելի են ձվի, կաթի, մսատեսակների գները ԱՄՆ-ում, կապված երկրում դրանց արտադրության բարձր արդյունավետության հետ, որը պայմանավորված է մեկ հիմնական գործոնով՝ եգիպտացորենի հատիկը որպես լիարժեք կեր օգտագործելու հանգամանքով: Պատահական չէ, որ 2007-ին ԱՄՆ-ում այս մշակաբույսի արտադրությունը կազմել է 332 մլն տոննա, երբ ցորենինը հազիվ 53,6 մլն տոննա է:

Մեզանում զգալիորեն բարձր են նաեւ տեղական արտադրության մրգերի գները, երբ ծանոթանում ենք Լոս Անջելեսի տարածաշրջանում մշակվող մրգերի գներին: 3,4 կգ նարինջը, 10 կիտրոնը սուպերմարկետներում վաճառվում են հազիվ 1 դոլարով, որը ոչ արտադրողի, ոչ էլ վաճառողի նշմարելի որեւէ դժգոհությունը չի առաջացնում:

Որտե՞ղ է ինչ-որ բան ոչ այնպես, մեր այսօրվա ու վաղվա համար պատասխանատու ՀՀ տնտեսվարներ: Հայ հանրությունը հարցի պատասխանը հատկապես ակնկալում է լոսանջելեսյանից ոչ պակաս բարեբեր մեր տարածքներն ու գյուղոլորտը ղեկավարող պատասխանատուներից:

ԳԵՂԱՄ ՔՅՈՒՐՈՒՄՅԱՆ

Հավայի նահանգը հայերի լավ բարեկամն է

«**Ազգը**» երեկ հյուրընկալել էր ամերիկացի քաղաքագետ, ԱՄՆ-ի Հավայի նահանգի Հոնոլուլու քաղաքի Կենտրոն եւ Չինական թաղամասերի ղեկավար (ի դեպ այդ պաշտոնը կամավոր հիմունքներով է եւ անվճար), սենատոր Սեմ Սլոմի օգնական **Ֆրենկ Լավոյին** իր հայուհի տիկնոջ՝ **Մարգարիտ Լավոյի** հետ:

Մեր ընթերցողներին հիշեցնենք, որ Հավայի նահանգը ԱՄՆ-ի թվով 42-րդ նահանգն էր, որ այս տարվա ապրիլի 7-ին պաշտոնապես ընդունեց Հայոց ցեղասպանությունը: Իսկ դրանում մեծ ավանդ ու ջանքեր է ներդրել Ֆրենկ Լավոյին իր տիկնոջ հետ:

Ֆրենկ Լավոյը Հայաստան առաջին անգամ եկել է 1995-ին ԱՄՆ-ի Խաղաղության կորպուսի անդամների հետ ու կամավոր երկու տարի դասավանդել է Գավառի պետական համալսարանում: Այդ ընթացքում ծանոթանում է Մարգարիտի հետ ու ամուսնանում: Մեկ տարի անց նրանք տեղափոխվում են Բոստոն: 1999-ին տեղափոխվել են Հավայի նահանգ, որտեղ էլ Ֆրենկ Լավոյը դառնում է պառլամենտի սենատորի օգնական ու համայնքների ղեկավար: Լավոյի ամուսիններն ունեն մեկ տղա՝ 7 տարեկան, եւ ընտանիքում հավասարապես պահպանվում են երկու ազգերի սովորույթներն ու կենցաղը: Ֆրենկը գոհունակությամբ էր նշում, որ հայկական խոհանոցը շատ է սիրում, իսկ խաշը պաշտում է, բայց ափսոսում, որ շատ շոգ եղանակին չի կարող ուտել:

Ֆրենկն իր կնոջից, մտերիմներից ու դրացիներից մանրամասն տեղեկանում է 1915 թ. Մեծ եղեռնի մասին, փորձում է որոշ փաստաթղթեր հավաքել 20-րդ դարի հայտնի գեղանկարիչ, Եղեռնի ականատես, Հավայի նահանգում մահկանացուն կնքած Արման Թադեւոս Մանուկյանի մասին, որի նկարները պահպանվում են մի շարք թանգարաններում: Կոստանդնուպոլսում 1904 թ. ծնված Արման Մանուկյանը Եղեռնից մազապուրծ ծնողերի հետ 20-ական թվականներին տեղափոխվում է սկզբում Ֆրանսիա, այնուհետեւ Հավայի նահանգ: Ա. Մանուկյանը հենց այդ նահանգում էլ ստեղծում է բարձրարժեք կտավներ ու վաստակում «Հավայան Վան Գոգ» անունը: Ցավոք, հայազգի անվանի նկարիչը երիտասարդ տարիքում կյանքին վերջ է տալիս, սակայն նրա համբավը շարունակվում է ոչ միայն 800.000 բնակչություն ունեցող Հավայի նահանգում, որտեղ մոտ 100 ընտանիք հայեր են ապրում, այլեւ շատ երկրներում, որտեղի թանգարաններում պահպանվում են Արման Մանուկյանի կտավները:*

Եվ ահա 2008-ի ապրիլի վերջին ԱՄՆ-ի ազգային կոմիտեից առաջարկ է արվում Ջորջ Կասենին Հայոց ցեղասպանությունը ներկայացնող փաստաթուղթ պատրաստել: Վերջինս դիմում է Ֆրենկ Լավոյին, որպեսզի հենց նա պատրաստի այդ փաստաթուղթը ու հարցը ներկայացնի պառլամենտում: Հավայի պառլամենտը աշխատում է ընդամենը 5 ամիս, ապրիլի վերջին նրանք գնում են հանգստի մինչեւ դեկտեմբեր ամիսը: Հաշվի առնելով այդ հանգամանքը, Ֆրենկը սենատորներից ստանում է սերտիֆիկատ, որ նրանք ապրիլի 24-ը ճանաչում են ցեղասպանության օր, որն էլ հնարավորություն է տալիս Ֆրենկ Լավոյին դեկտեմբեր ամսին պառլամենտին ներկայացնելու ամփոփ փաստաթուղթը, որում Ֆրենկը մանրամասն ներկայացնում է նկարիչ Արման Մանուկյանի կյանքն ու գործունեությունը որպես Եղեռնի հերթական վերապրողի ու զոհի, որն իր կյանքի մեծ մասը ապրել ու ստեղծագործել է հենց Հավայի նահանգում, որը դեռ պաշտոնապես չի ընդունել ցեղասպանությունը: Հենց այդ փաստն էլ մեծ դեր է խաղացել Ներկայացուցիչների պալատի կոմիտեի նիստի 6 անդամների համար ու նրանք ինտերնետային հարցում անցկացնելուց հետո միաձայն տալիս են իրենց դրական կարծիքը, որ փաստաթուղթը ներկայացվի պալատի 50 անդամների քննարկմանը: Պալատի բոլոր անդամները միաձայն հաստատում են փաստաթուղթը, որն էլ 2009-ի ապրիլի 7-ին օրինական ուժի մեջ է մտնում, ու դառնում ԱՄՆ-ի 42-րդ նահանգը, որ պաշտոնապես ընդունում է Հայոց ցեղասպանությունը եւ ապրիլի 24-ը Հայոց ցեղասպանության օր համարում եւ իր լուր աշխարհի ուղարկում է մամուլի հաղորդագրություն: Տեղեկանալուն պես Ամերիկայի հայկական համագումարը կապվում է Ֆրենկ Լավոյի հետ եւ նրանք էլ հատուկ հաղորդագրություններ են տարածում աշխարհով մեկ: Ի դեպ, հենց Հավայի նահանգում է ծնվել ու մեծացել ԱՄՆ նախագահ Օբաման, հենց այդ փաստաթուղթը պաշտոնապես ընդունելու օրը Օբաման պաշտոնական այցով գտնվում էր Թուրքիայում:

Լավոյ ամուսինների Հայաստան այցի նպատակներից էր նաեւ հանդիպումը Ամենայն հայոց հայրապետի հետ, որպեսզի առաջարկեին հայկական մեկ խաչքար նվիրել Հավայի նահանգին, որը կտեղադրվի Հոնոլուլու քաղաքի կենտրոնական հրապարակում ու այդ պուրակը կանվանակոչվի Հայկական: Հուսանք, որ երիտասարդ ամուսինների այս երազանքն էլ կիրականանա, ինչպես եղավ ցեղասպանությունը պաշտոնապես ընդունելու փաստը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Եզակի մի դեպք, որը մեր պաշտպանության կարիքն ունի

Ֆիլադելֆիայից **Ավետիս Գեւորգյանը** գրում է. «Հաճախ չէ, որ առիթը ներկայանում է միջամտելու մի դատական գործում, որտեղ հայերը չեն ներգրավված, բայց Հայոց ցեղասպանության հարցն է շոշափվում: Այդպիսի առիթ ստեղծվել է հիմա եւ մենք՝ հայերս պարտավոր ենք ներգրավվել եւ առնվազն կարճ հաղորդագրություններ ուղարկելով «Դատարանի բարեկամներ» կառույցին պաշտպանել ամբաստանյալին»: Գեւորգյանն այնուհետեւ ներկայացնում է դատական գործը, որը Գենտեր Լուին հարուցել է Southern Poverty Law Centre (SPLC) իրավաբանական կենտրոնի դեմ, մեղադրելով վերջինիս զրպարտության հետեւանքով իրեն հեղինակազրկելու մեջ:

SPLC-ն, ըստ Ավետիս Գեւորգյանի, ծանոթ խմբավորում է, որն ուսումնասիրում է թշնամանք եւ ատելություն սերմանող կազմակերպությունների գործունեությունը եւ պայքարում նրանց դեմ: Անցյալ տարի այդ խմբավորումը հրապարակել է մի հոդված «Ժխտողական դիրքերից» վերնագրով, որտեղ քննադատել է Գենտեր Լուիին (Guenter Lewy) գրելով. «Լուին ամերիկացի գիտնականների, շրջիկ չարչի-ներգործողների եւ վեբսայթի օպերատորների այն համացանցի ամենաակտիվ անդամներից է, որոնք խրախուսում են Հայոց ցեղասպանության ժխտումը՝ տարեկան հարյուր հազարավոր դոլարներ գրպանելով թուրքական կառավարությունից»: Մեկ ուրիշ տեղ էլ հավելելով. «Լուին նման ռեւիզիոնիստական պնդումներ է անում նաեւ 2005-ին հրատարակած իր «Հայկական կոտորածները Օսմանյան Թուրքիայում: Վիճելի ցեղասպանություն» վերնագրով գրքում եւ երկրի տարբեր համալսարաններում կարդացած դասախոսությունների ժամանակ: Այդ ռեւիզիոնիստ պատմաբանները, որոնք կասկած են հայտնում Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ եւ որոնք վարձատրվում են թուրքական կառավարությունից, պահանջված «մտավորական ծածկ» են հայթայթում որոշ քաղաքագետներին...»:

Այնուհետեւ պրն Գեւորգյանը հիշատակում է 1996-ին Լոնդոնում տեղի ունեցած նմանատիպ մի դատական գործ, հարուցված Դեյվիդ Իրվինգի կողմից ընդդեմ Դեբորա Լիպշտադի, որը քննադատել էր Իրվինգին հրեաների ողջակիզումը ժխտելու համար: Իրվինգն այդ ժամանակ կորցրել էր դատը, աշխարհասփյուռ հրեաները Լիպշտադին զորակցություն էին հայտնել մինչեւ անգամ 750 հազար դոլարի չեկեր ուղարկելով նրան:

«Գիտեմ, որ SPLC-ի նման խմբավորումները միշտ նյութական օժանդակության կարիք ունեն, սակայն եթե անգամ փող չտրամադրենք, կարող ենք առնվազն «Դատարանի բարեկամների» միջոցով պաշտպանել նրան», եզրակացնում է Գեւորգյանը:

Հ. Ծ.

TV ՀԱՂՈՐԴՈՒՄԸ ՍԿԱՆԴԱԼԻ ԱՌԻԹ

Լեհերը ռուսներին մեղադրում են պատմության խեղաթյուրման մեջ

Լեհաստանը Ռուսաստանին մեղադրում է 2-րդ աշխարհամարտի պատմության խեղաթյուրման մեջ: Մոսկվայում Լեհաստանի դեսպանությունը համապատասխան պաշտոնական նամակ է ուղարկել ՌԴ արտգործնախարարությանը: Դժգոհության պատճառը «Ռոսիա» հեռուստաալիքի «Շաբաթվա լուրեր» ծրագրի սյուժեներից մեկն է, հաղորդում է «Կոմերսանտ» թերթը: Լեհական կողմի կարծիքով, Իլյա Կանավինի «Մոլոտով-Ռիբենտրոպ պակտը: Գաղտնազերծված նյութեր» սյուժեն (ցուցադրվել է 2009-ի հունիսի 21-ին) Լեհաստանին անուղղակիորեն մեղավոր է համարում 2-րդ աշխարհամարտի սանձազերծման համար:

Լեհ դիվանագետներին զայրացրել է մասնավորապես այն պնդումը, թե 1939-ին՝ հենց պատերազմի նախօրեին, Գերմանիայի աջակցության մեջ վստահ լեհերը «փորձեցին խորամանկությամբ բոլորին գերազանցել, Ճապոնիայից առաջարկելով երկրորդ ճակատը բացել ԽՍՀՄ-ի դեմ. արեւմուտքում՝ Գերմանիա եւ Լեհաստան, արեւելքում՝ Ճապոնիա»:

Պաշտոնական նամակում Լեհաստանի դեսպանությունը Կանավինի սյուժեն անվանում է «պատմության խեղաթյուրման փայլուն փորձ», նշելով, որ «Մակերեսային եւ ստահոդ պնդումները, անկասկած, դրական ազդեցություն չեն ունենա մեր երկրների հարաբերությունների բարելավման վրա»:

Նամակի պատճենն ուղարկվել է ВГТРК հոլդինգ, որի մեջ մտնում է «Ռոսիա» հեռուստաընկերությունը: Վերջինս դեռ պաշտոնական պատասխան չի տվել նամակին: Իսկ ՌԴ արտգործնախարարությունը տարակուսանք է արտահայտել լեհական կողմի գործողությունների կապակցությամբ:

«Հեռուստածրագրերում արտահայտված կարծիքները չպետք է դառնան պաշտոնական կազմակերպությունների քննարկման առարկա: Մեզ մոտ խոսքի ազատություն է», նշվում է ՌԴ ԱԳՆ պատասխանի մեջ:

ՌԴ ԱԳՆ-ում նաեւ գտնում են, որ Լեհաստանը երկակի չափանիշների քաղաքականություն է վարում: «Եթե մենք ամեն անգամ ուշադրություն դարձնեինք, թե Ռուսաստանի եւ ԽՍՀՄ պատմության մասին ինչ է ասվում Լեհաստանի պետական ալիքներով, ապա կլիներ միանգամայն ուրիշ խոսակցություն», ընդգծել են ՌԴ ԱԳՆ-ում, որի պատասխանը մեջբերում է «Կոմերսանտ» թերթը:

Գիլադ Շալիտին կփոխանակեն մի խումբ պաղեստինցիների հետ

Գազայի հատվածում պատանդ պահվող իսրայելցի կապրալ Գիլադ Շալիտը առաջիկա օրերին կտեղափոխվի Եգիպտոսի տարածք, որտեղ փորձ կարվի նրան փոխանակելու իսրայելական բանտերում պահվող մի խումբ պաղեստինցի կալանավորների հետ: Այդ մասին տեղեկացնում է «Հաարեց» թերթը, վկայակոչելով «եվրոպական դիվանագիտական աղբյուրներ»:

Թերթի տվյալների համաձայն, Շալիտին պետք է հանձնեն Եգիպտոսի հատուկ ծառայությունների աշխատակիցներին: Կապրալի ծնողներին կթույլատրեն նրա հետ տեսակցել, սակայն Շալիտը Իսրայել կարող է վերադառնալ լոկ այն բանից հետո, երբ երկրի իշխանությունները կհամաձայնեցնեն բանտերից արձակվելիք եւ նրա հետ փոխանակվելիք պաղեստինցի կալանավորների ցանկը:

Երեք տարի առաջ առեւանգված Շալիտի ազատագրման ծրագիրը մշակվել է ԱՄՆ-ի մասնակցությամբ, նշում է «Հաարեցը»: Թերթի տվյալներով, գերի կապրալին Եգիպտոսի տարածք տեղափոխելու գաղափարն առաջին անգամ քննարկվել էր 2008-ի ապրիլին՝ ԱՄՆ նախկին նախագահ Ջիմի Քարտերի մերձավորարեւելյան ուղեւորության ժամանակ: Իսկ 2009-ի հունիսին Քարտերը Իսրայելում հանդիպել է կապրալի հոր հետ:

Կողմերը Շալիտի տեղափոխության շուրջը վերջնական համաձայնության հասել են չորեքշաբթի օրը, գրում է «Հաարեցը»: Ի դեպ, Իսրայելի իշխանությունների ներկայացուցիչները հայտարարել են, թե այս նոր ծրագրի մասին իրենց որեւէ բան հայտնի չէ:

Պաղեստինցի գրոհայինները Զիլադ Շալիտին առեւանգել էին 2006-ի հունիսի 25-ին Կերեն-Շալոմի շրջանում իսրայելական պահակակետի վրա կատարած հարձակման ժամանակ: Առեւանգման պատասխանատվությունն ստանձնել էր «Համասի» շարժման զինված թեւը: Գրոհայիններ պահանջել էին Շալիտի դիմաց իսրայելական բանտերից ազատ արձակել պաղեստինցի հարյուրավոր կալանավորների: Կողմերը մի քանի անգամ փորձել էին համաձայնեցնել արձակվելիք կալանավորների ցանկը, բայց փորձերն արդյունք չէին տվել:

Կեղծ եվրոներ Բուլղարիայում եւ Ուկրաինայում

Բուլղարիայի Պլովդիվ քաղաքում 17 մարդ է ձերբակալվել 400 հազար հաս կեղծ եվրոյի տպագրությանը մեղսակից լինելու կասկածանքով, հաղորդում է Ֆրանսպրես գործակալությունը:

100, 200 եւ 500 եվրո անվանական արժեքով կեղծ թղթադրամներն առգրավել է ոստիկանությունը: Դրանք տպագրված են անչափ բարձր որակով, նշվում է Բուլղարիայի ՆԳՆ հայտարարության մեջ: Բացի դրանից, բոլոր թղթադրամներն ունեն տարբեր սերիական համարներ:

Ներքգործնախարար Միխայիլ Միկովի խոսքերով, ոստիկանական հաջող գործողությունը կանխել է կեղծ թղթադրամների տարածումը Եվրոմիության ուրիշ երկրներում:

Բուլղարիան անցյալում եղել էր կեղծ դոլարների ու եվրոների գլխավոր աղբյուր, բայց վերջին տարիներին երկրում դրամանենգների ակտիվությունը զգալիորեն թուլացել է, նշում է Ֆրանսպրեսը:

Հաղորդվում է նաեւ, որ հունիսի 25-ին Ուկրաինայի Պոլտավայի մարզում մերկացվել է կեղծ 50 եվրոներ տարածող մի հանցախումբ: Ինտերֆաքս գործակալության տվյալներով, կեղծ փողերը բերված են եղել հենց Բուլղարիայից:

Ոստիկանության մարզային վարչությունը հայտարարել է, որ ձերբակալվել է 4 հանցագործ, առգրավված է 60 հազար կեղծ թղթադրամ:

AZG NEW 6.QXD 6/26/2009 10:10 PM Page 1

«Անքերի է նա, ում ուսերի վրա տանում են վերջին հանգրվան»

Ասաց ԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանը

Արդեն երկու տարի է, ինչ շիկացած մթնոլորտ է տիրում գրողական ընտանիքում: Իսկ թե ի՞նչն է պատճառը եւ հնարավո՞ր է այն կանխել այս եւ այլ հարցերի պատասխանը երեկ տվեց ԳՄ նախագահ **Լեւոն Անանյանը** «Ուրբաթ» ակումբում:

Նշենք, որ գրողների հերթական 15-րդ համագումարը տեղի կունենա հուլիսի 4-ին, ժամը 10.30-ին: Համագումարի նախօրեին միությունում տիրում է նորմալ աշխատանքային մթնոլորտ եւ ըստ պրն Անանյանի «որեւէ արտառոց ու անսպասելի ի-

րադարձություն, դեմք տեղի չի ունենա: Իհարկե, բոլորս հասկանում ենք, որ կա գրողների միության ներսում տիրող մթնոլորտը եւ կա արտագրողական մթնոլորտ, որը արհեստականորեն արդեն երկու տարի է շիկացվում է, կրքերը բորբոքվում են: Բայց այդ կրքերը լոկալ կրքեր են եւ այդ շիկացումը տեղի է ունենում, այսպես կոչված ընդդիմության ներսում: Մի զավեշտական իրավիճակ է ստեղծվել, երբ ողջ հասարակությունը խոսում է այն մասին, թե գրողները իրար դեմ են դուրս եկել: Սակայն ԳՄ-ում որեւէ պառակտում չկա: Կա մի խումբ, որը դժվարանում եմ բնութագրել, վարձու թե ինքնաբուխ կերպով, ամեն ինչ անում է, որպեսզի հեղինակազրկի մեր միությունը»: Պրն Անանյանը հույս է կապում համագումարի հետ, որը կանոնադրական բոլոր հիմունքներով կանցկացվի ու կառաջադրվեն նաեւ ընդդիմադիր 20-25 անդամները ու նրանց ներկայացուցիչները, եւ փակ գաղտնի քվեարկությամբ կլինի նախագահի ու վարչության կազմի ընտրությունը:

Իսկ այն հարցին, թե հնարավո՞ր են բախումներ, պրն Անանյանը չցանկացավ կանխագուշակել, բայց այնուամենայնիվ ասաց. «Գրողները մշտապես եղել են անկանխատեսելի եւ մեր համագումարները միշտ անցել են բուռն կրքերի, բանավեճերի մեջ: Մի բան հաստատ է, որ ԳՄ ղեկավարությունն ու վարչությունը նման առիթ չի տա, ու ամեն ինչ կանի, որպեսզի այն անցնի հանդարտ, հանգիստ: Ի վերջո, դա մեր գրականության վաղվա օրվա շահն է, վաղվա օրվա մտահոգությունը»:

ԳՄ նախագահը նշեց, որ բոլորին ըստ սահմանված կարգի, ձայնի իրավունք կտրվի, որպեսզի արտահայտվեն, եթե մինչեւ այժմ ասածներից բացի նոր բան կունենան հայտնելու: Իսկ մինչ այժմ հնչեցված մեղադրանքներին ու զրպարտություններին պրն Անանյանը չի ցանկանում պատասխանել հետեւյալ պատճառով. «Դրանք այնքան անհեթեթ են, շինծու, նենգադավ, որ չենք ցանկանում իջնել մի մակարդակի ու պատասխանել, որը վայել չէ բնավ ոչ մտավորականին եւ ոչ է գրողին»: Պրն Անանյանը անդրադարձավ վերջին 8 տարիների ընթացքում միության եւ վարչության գործունեությանը, որը եւ գրական, եւ գրահրատարակչական, եւ մրցանակային, եւ թարգմանական, եւ ազգային հասարակական խնդիրների դաշտում արել է առավելագույնը: «Մենք այսօր անում ենք այն, ինչին ի զորու ենք, եւ եթե կան մարդիկ, որոնք կարող են ավելի անել, թող համագումարը ընտրի», ասաց ԳՄ նախագահը ու պասմեց թերթերից մեկի լրագրողի հարցին տված իր հստակ պատասխանը, որ ձայների համար կաշառք է բաժանում՝ տեղացիներին 1000 ԱՄՆ դոլար, օտարներին՝ 800 եվրո: Եվ այդ լրագրողը լուրջ ընդունելով, պարզապես մեկական զրոն քիչ էր նշել իր նյութում ամեն ձայնի արժեքի համար:

Անդրադառնալով կատարված աշխատանքներին եւ առաջիկա ծրագրերին, պրն Անանյանը տեղեկացրեց, որ 3-րդ օտարագիր հայ գրողների համաժողովը կգումարվի ԱՄՆ-ում (Կալիֆոռնիա), որին կմասնակցեն 100 գրողներ ԱՄՆ-ից, 40-ը՝ Եվրոպայից եւ Միջին Արեւելքից ու Հայաստանից: «Վերջին երկու ամսում 4 համագործակցության հուշագիր ենք ստորագրել Ռումինիայի, Սլովակիայի, Սիրիայի գրողների միությունների, նաեւ ՀՀ սփյուռքի նախարարության հետ: Այսօր էլ Երեւանի Բրյուսովի անվան օտար լեզուների ինստիտուտի հետ ստորագրեցինք հուշագիր՝ թարգմանությունների բանկ ստեղծելու մասին»: «Ազգի» հարցին պատասխանելով նշեց, որ «Պետք է գիրքն ու համակարգիչը չդարձնել թշնամիներ, այլ գրականությունը քարոզելով, դարձնել հասանելի: Այսօր արդեն ծրագիր ենք մշակում ՌՀՄ նախագահ Արա Աբրահամյանի հետ, որ այս տարվա մրցանակաբաշխությանը ներկայացված բոլոր ստեղծագործությունները կմտցվեն համակարգիչ, որով էլ հասանելի կդարձնենք բոլորին, թե ինչ նոր գրականություն է ստեղծվում»:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ՀՐԱԺԵՇՏ

Մայքլ Ջեքսոն

Այսօր երաժշտասեր հասարակությունը սգում է փոփ երաժշտության արքա, լեգենդ Մայքլ Ջեքսոնի մահը: Նա հեռացավ կյանքից, երբ ընդամենը 50 տարեկան էր: Իր հարցազրույցներից մեկում նշել է, որ իր ամենամեծ հարստությունը հանդիսատեսի սերն է: «Կյանքս նվիրել եմ իմ երաժշտության սիրահարներին ու ստեղծագործել նրանց համար»: Ուսումնասիրելով Ջեքսոնի կենսագրությունը, պարզ է դառնում, որ այս խոսքերում կեղծիք չկա: Կյանքի 40 տարին Ջեքսոնն անցկացրել է բեմի վրա: Նախ, 70-ականներին Jackson 5 խմբում, այնուհետեւ ստեղծագործական կարիերան շարունակեց մենակ: 40-ամյա ստեղծագործական կյանք, որ նշանավորվեց վերելքներով, անկումներով, մրցանակներով ու ռեկորդներով, սկանդալներով:

Այսօր, գուցե, շատերը հիշեն սկանդալներն ու դատական գործընթացները, որոնք վերջին տարիներին Ջեքսոնի կյանքի անբաժան մասն էին կազմում, սակայն, վստահաբար, պատմության մեջ Մայքլ Ջեքսոնը կհավերժանա իր երաժշտությամբ, երգով ու հատկապես պարային նոր մշակույթով, որ ոգեշնչեց արդի երաժշտության ամենահայտնի դեմքերին:

Ջեքսոնը բեմից վաղուց էր հեռացել, սակայն երկար լռությունից հետո որոշել էր կրկին նվիրվել երաժշտությանն ու ուրախացնել իր արվեստի միլիոնավոր երկրպագուներին:

Հուլիսի 8-ին Լոնդոնում նախատեսված էր Ջեքսոնի մեծ համերգը, որով ազդարարվելու էր փոփ երաժշտության արքայի վերադարձը: Ընկերները խոստովանում են, որ Ջեքսոնը վերջին մի քանի ամսվա ընթացքում բավական շատ էր աշխատում: Այն որ երգիչը առողջության հետ կապված խնդիրներ ուներ՝ որեւիցե մեկի համար գաղտնիք չէր: Վերջին շրջանում Ջեքսոնը տառապում էր անքնությամբ ու ընդունում մեծ քանակությամբ քնաբեր հաբեր: Ըստ նախնական եզրակացության՝ Ջեքսոնը մահացել է սրտի անբավարարվածությունից, սակայն ընտանիքի անդամները երգչի մահվան մեջ մեղադրում են բժիշկներին, որոնք դեղահաբի մեծ չափաբաժին են տվել, ինչին սիրտը չի դիմակայել:

«Կորցրեցինք հանճարեղ երաժշտի: Չափազանց դժվար է խոսել Ջեքսոնի մասին: Նա յուրահատուկ անձնավորություն էր: Կյանքի վերջին տարիներին նա հաճախ էր կրկնում, որ դժբախտ է, եւ այդպես էլ չկարողացավ երջանկություն գտնել: Այս կյանքում նա երջանկացրեց բոլորին, սակայն որեւիցե մեկը չկարողացավ նրան երջանկացնել: Հուսով եմ՝ երկնքում Մայքլը կգտնի անդորրություն, հոգեկան հանգստություն եւ երջանկություն», ասված է Մադոննայի ցավակցական նամակում:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Իտալացի գրող Ռոբերտո Կուրատոլոյի վեպի հայերեն թարգմանության առիթով

«Գրքերի աշխարհը» փորձում է ձեւավորել գրքի շնորհանդեսների գրասենյային ավանդույթ. այս էլ որերորդ անգամ աշխատանքային միջավայրում եւ հընթացս շնորհանդեսային արարողություն է կատարվում, որոնց առավելությունը, բացի ձեռնարկի ամբողջական եւ սեղմ լինելուց, նաեւ ընթերցողին, գրատուն մտած այցելուին գրողի, թարգմանչի, հրատարակչի հետ անմիջականորեն շփման հնարավորություն է տալիս:

Երեկ գրատանը ներկայացվեց իտալացի ժամանակակից գրող Ռոբերտո Կուրատոլոյի «Ստվերի եզրերին» վեպը, որի հայերեն թարգմանությունը բնագրից կատարել է երիտասարդ թարգմանչուհի Տաթեւիկ Ղազարյանը. գիրքը լույս է ընծայել «Արեգ» հրատարակչությունը (2009 թ.):

Գրատանը այս առիթով կազմակերպված հանդիպմանը ներկա էին վեպի հեղինակը՝ Ռ. Կուրատոլոն, թարգմանչուհին, հրատարակիչը՝ Սամվել Գասպարյանը, Հայաստանում Իտալիայի նորանշանակ դեսպան Բրունո Սկապինին եւ ուրիշներ: «Գրքերի աշխարհ» գրատան տնօրեն Խաչիկ Վարդանյանը շնորհավորեց ներկաներին՝ եւս մեկ թարգմանությամբ մեր գեղարվեստական միտքը հարստացնելու այս առիթով, ներկայացրեց թարգմանչին, գրողին: Ռոբերտո Կուրատոլոն արձակագիր, բանաստեղծ եւ կատակերգակ է: Մասնագիտությամբ բժիշկ է, ապրում եւ աշխատում է Միլանում: Նրա «Ստվերի եզրերին» վեպի առաջին տպագրությունը իրականացրել է իտալական «Մաննի» հրատարակչությունը 2001-ին: Մի քանի տարի անց նույն հրատարակչությունը լույս է ընծայել գրողի պատմվածքների ժողովածուն: Վիպագրության ժանրում նա մրցանակների հարուստ փորձ ունի՝ ավելի քան 80 գրական մրցանակ:

«Ստվերի եզրերին» վեպը հեղինակի սեղմ նկարագրությամբ ընթերցողական տարբեր ընկալումների առիթ կարող է տալ՝ արկածայինից մինչեւ ողբերգական: Վեպի երեք գլխավոր հերոսները՝ երկու տղամարդ եւ մեկ կին, հանդիպելով արկածային միջադեպերի խաչմերուկներում անցյալից ժառանգած իրենց կյանքային կորագծերով, փորձում են խույս տալ այդ անցյալի ստվերներից՝ գտնելու ճշմարտության կամ ճակատագրի անլուծելի բանալին:

Հեղինակի գլխավոր իդեաները, գործողությունների զարգացումները «պատահովում են» մի քանի թեմատիկ ֆոն-սիմվոլներ՝ Օտրանտոյի տաճարի՝ տարբեր պատկերներից կազմված մարդկային կյանքի պատմությունը հնագույն շրջանից մինչ այսօր ամբողջացնող խճանկարային պատկերը, որի տրամաբանական գծին հետեւում են հերոսները եւ Օմար Խայամի քառյակները, որոնք մերթ օգնում, մերթ խճճում են հերոսներին՝ կյանքի իմաստային լաբիրինթոսներում:

Հրատարակիչը՝ Սամվել Գասպարյանը կարծում է, որ գիրքը լավագույն ձեւն է երկու ժողովուրդների մերձեցման. «Հռոմի հետ մեր դեռեւս հնուց՝ Տիգրան Մեծից սկսած բարեկամությունն այսօր էլ շարունակվում է: Ժողովուրդների բարեկամությունը շատ եմ գնահատում, բայց որպես հրատարակիչ, կարծում եմ, որ դրա լավագույն ձեւը գիրքն է»:

Դեսպան Բրունո Սկապինին նմանապես մշակութային երկխոսությունը համարում է մերձեցման լավագույն միջոց: Նա նույնպես շնորհավորեց ներկաներին, հեղինակին, հրատարակչին՝ հույս հայտնելով շարունակական համագործակցության:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Մինաս Ավետիսյանը պատմություն չէ, այլ մեր ժամանակակիցը

«Իտալացի հասարակությունը որպեսզի կարողանա իր աչքերով տեսնել հայ արվեստը, մենք ընտրեցինք Մինաս Ավետիսյան արվեստագետին, որ նրա միջոցով ներկայացվի հայ արվեստը, քանի որ բացի այն փաստից, որ Մինասը հայ արվեստի բարձր արժեքներ է ներկայացնում, նաեւ պատմություն չէ, այլ մեր ժամանակակիցը: Մինաս Ավետիսյանի մուտքը պետք է սկսվի Հռոմի դարպասներով եւ շարունակվի Նեապոլ, Վենետիկ, Ֆլորենցիա», հայտնեց Նեապոլի գեղեցիկ արվեստների ակադեմիայի դոկտոր, պրոֆեսոր Ֆրանչեսկո Գալլոն: Նրա կարծիքով, մշակույթը պետք է ներկայանա մաքուր ձեւով, այսինքն՝ գեղանկարչությամբ եւ քանդակներով, որին կհետեւեն արդի արվեստի ձեւերը, այսինքն՝ դիզայն, ճարտարապետական լուծումներ, եւ այս մուտքը կլինի Մինաս Ավետիսյանի ցուցահանդեսով: Ասուլիսի մասնակից մշակույթի նախարարի խորհրդական Սոնա Հարությունյանը նշեց, որ նախապատրաստվում է Իտալիայում Մինաս Ավետիսյանի ցուցահանդեսների շարք: «Շատ ուրախ եմ, որ այսօր հասունացել է պահը, երբ այդ ամենը գրեթե իրականություն է դառնում»,- նշեց Սոնա Հարությունյանն ու հավելեց, որ այդ նպատակով այսօր այստեղ է գտնվում Նեապոլի գեղեցիկ արվեստների ակադեմիայի դոկտոր, պրոֆեսոր Ֆրանչեսկո Գալլոն՝ Վիգեն Ավետիսի նախաձեռնությամբ եւ մշակույթի նախարարության հրավերով:

Ֆրանչեսկո Գալլոն նաեւ նշեց, որ ինքը կատարելու է գիտական որոնումներ՝ երեւանյան կոլեգաների հետ եւ հույս հայտնեց, որ միգուցե այդ գիտական աշխատանքները տանեն այն ուղղությամբ, որ Երեւանում բացվի Մինաս Ավետիսյանի առանձին՝ մշտական ցուցադրությունը: Իտալիայում կազմակերպվող ցուցահանդեսի գաղափարը նվիրված Մինաս Ավետիսյանին, ստեղծվել է Հայաստանում, երբ նշվում էր «Արշիլ Գորկու օրերը» եւ այդ գաղափարին համաձայնություն է հայտնել Ֆրանչեսկո Գալլոն: Վիգեն Ավետիսը ոչ միայն «Մինաս Ավետիսյան Հիմնադրամի» ներկայացուցիչն է Իտալիայում, նաեւ շատ հայտնի քանդակագործ է, ով ապրում եւ ստեղծագործում է Ֆլորենցիայում: Մշակույթի նախարարի խորհրդական Սոնա Հարությունյանը տեղեկացրեց նաեւ, որ հնարավոր է շատ մոտ ժամանակներում Հյուսիսային պողոտայում Վիգեն Ավետիսի արդի արձաններից մեկը դրվի: Գալլոն կարճ ժամանակահատվածում հասցրել է ծանոթանալ Ազգային պատկերասրահի հավաքածուին, ժամանակակից արվեստի թանգարանում գտնվող նկարիչների աշխատանքներին, ինչպես նաեւ հյուրընկալվել է մասնավոր հավաքածուներ ունեցող մի շարք անձանց մոտ, ովքեր ունեն Մինասի աշխատանքները:

Վերջում Ֆրանչեսկո Գալլոն նշեց, որ այս ցուցահանդեսի շնորհիվ, մենք ուզում ենք ոչ միայն ներկայացնել մշակութային արժեքներ, այլ նաեւ գիտություն:

ՀՌԻՓՍԻՄԵ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Մրցանակ Ցվետանա Պասկալեւային

Հուլիսի 3-ին, ժամը 19.00-ին Արամ Խաչատրյան համերգասրահում տեղի կունենա Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության «Կարպիս Փափազյան» մրցանակի հանձնման հանդիսավոր արարողությունը: Այս տարվա մրցանակին է արժանացել հայտնի բուլղարուհի ռեժիսոր, օպերատոր, կինովավերագրող եւ հեռուստալրագրող Ցվետանա Պասկալեւան:

Երեկոյի ընթացքում կցուցադրվեն նրա «Իմ թանկագին ողջեր եւ մեռածներ » ֆիլմը եւ Հայաստանի Ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի կատարմամբ կհնչի Ավետ Տերտերյանի թիվ 3-րդ սիմֆոնիան:

2009-ի մրցանակը Ցվետանա Պասկալեւային է շնորհվել արցախահայության պայքարի ճշմարտացի եւ ամբողջական լուսաբանման իր քաջության, ինչպես նաեւ Հայաստանին անմնացորդ նվիրվածության համար:

AZG NEW 7.QXD 6/26/2009 10:49 PM Page 1

Բուքմեյքերները հավատում են Աբրահամի հաղթանակին

Այսօր Մահիր Օրալի հետ Գերմանիայում կայանալիք մենամարտը IBF-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոն Արթուր Աբրահամի համար հնարավոր է վերջինը լինի միջին քաշային կարգում: Արթուրը 10-րդ անգամ ռինգ դուրս կգա պաշտպանելու աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը:

Աբրահամը վաղուց ավելորդ քաշի խնդիր ունի եւ նրա համար գնալով ավելի է դժվարանում մարզական քաշը պահպանելը: Ուստի հայ բռնցքամարտիկը մտադիր է տեղափոխվել երկրորդ միջին քաշ: Սակայն մինչ այդ Արթուրը ցանկանում է միավորել միջին քաշում աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսները՝ մարտահրավեր նետելով այդ քաշում WBC-ի եւWBO-ի վարկածներով աշխարհի չեմպիոն Կելի Պավլիկին: Բայց ինչպես նշել է Արթուրը, Պավլիկն ու նրա պրոմոութերներն ամեն առիթ փնտրում են խուսափելու իր հետ հանդիպումից. «Հայտարարում եմ, որ Պավլիկը խուսափում է մենամարտել ինձ հետ: Մեկ նա վնասվածք է ստանում, մի այլ դեպքում չի ցանկանում ինձ հետ մենամարտել: Նրանք մշտապես որեւէ պատճառաբանություն գտնում են: Նրանց չեմ հասկանում: Ես պատրաստ եմ նրա հետ մենամարտելու»:

Արթուր Աբրահամը գտնում է, որ տեղափոխվելով ավելի բարձր քաշային կարգ, ինքն ավելի ուժեղ կլինի ու ավելի լավ կմենամարտի. «Մարզիչս գտնում է, որ իմ հնարավորությունների 60 տոկոսն եմ օգտագործում: Ես հավատում եմ նրան: Մեզ մնում է օգտագործել մնացած 40 տոկոսը եւ ես ավելի ուժեղ կլինեմ: Կարծում եմ, որ եվրոպացի բռնցքամարտիկները փառքի գագաթին մնում են այն պատճառով, որ ի տարբերություն ամերիկացիների, նրանք ավելի կարգապահ են: Առանց կարգապահության մնացածն անհրաժեշտ արդյունք չի տա: Ամերիկացի շատ բռնցքամարտիկներ ցանկություն չունեն հսկողություն սահմանել իրենց գործողությունների վրա: Նրանք նվաճում են չեմպիոնի տիտղոսը, որից հետո կորցնում են իրենց կարգապահությունը»:

Ծնունդով թուրք բռնցքամարտիկ Մահիր Օրալի մասին Արթուր Աբրահամը հետեւյալ կարծիքն է հայտնել. «Երբ ես նոր էի Գերմանիա ժամանել, Քյոլնում մոտ 6 ամիս միասին մարզվել ենք: Սակայն մեզ ընկերներ համարել չի կարելի: Ռինգում յուրաքանչյուրս իր աշխատանքն է կատարում, իսկ դրանից դուրս մարդկայնորեն հարգում ենք մեկս մյուսին: Օրալը շատ վտանգավոր մրցակից է, լավ է աշխատում ձախ ձեռքով, կարողանում է ուղիղ հարվածներ հասցնել, տիրապետում է ուժգին հարվածների: Սակայն մարզիչներս նրա մարտավարության դեմ որոշակի քայլեր են ձեռնարկել»:

Այսօր ուշ երեկոյան Բեռլինի մարզասրահում Արթուր Աբրահամը պրոֆեսիոնալ ռինգում 30-րդ մենամարտը կանցկացնի: Արթուրն այն եզակի բռնցքամարտիկներից է, որ դեռեւս չի պարտվել: Ուստի պատահական չէ, որ բուքմեյքերները հավատում են նրա հաղթանակին՝ սահմանելով 1,10 գործակից: Մինչդեռ Օրալի հաջողության հասնելու հավանականությունը գնահատվել է 5 գործակցով: Ոչ-ոքին, որը քիչ հավանական է, 20 գործակից ունի: Բուքմեյքերներն ավելի հավանական են համարում Աբրահամի հաղթանակը միավորներով՝ սահմանելով 2,20 գործակից (Օրալինը՝ 8): 7-8-րդ ռաունդներում Աբրահամի հաղթելու դեպքում խաղադրույքները կընդունվեն 9 գործակցով (Օրալինը՝ 55): Առաջին ռաունդում հաղթելու հավանականությունը Աբրահամի մոտ գնահատվել է 18 գործակցով (Օրալինը՝ 80), իսկ ամենաբարձր՝ 20 գործակից է սահմանվել 12-րդ ռաունդում Աբրահամի հաղթանակի համար (Օրալինը՝ 60):

Օրալի համար այսօրվա մենամարտը կլինի 29-րդը: Նա տոնել է 25 հաղթանակ, կրել մեկ պարտություն, 2 մենամարտ ավարտել է ոչ-ոքի: Կարծում ենք, որ այսօր Օրալի պարտությունների թիվը մեկով կաճի:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Ալվեսը փրկեց բրազիլացիների պատիվը

Հայտնի դարձավ Կոնֆեդերացիաների գավաթի խաղարկության եզրափակիչի երկրորդ մասնակիցը: Հունիսի 28-ին պատվավոր մրցանակը կվիճարկեն Բրազիլիայի եւ ԱՄՆ-ի հավաքականները: Նույն օրը 3-րդ տեղի համար պայքարում ուժերը կչափեն Եվրոպայի չեմպիոն Իսպանիայի եւ Հարավաֆրիկյան Հանրապետության հավաքականները:

Աֆրիկացի ֆուտբոլիստները համառ դիմադրություն ցույց տվեցին մրցակցին: Հանդիպման ելքը վճռեց 88-րդ րոպեին բրազիլացի Դանիել Ալվեսի տուգանային հարվածով խփած միակ գոլը:

Հնարավոր է, որ Հոլիֆիլդը կորցնի ունեցվածքը

Պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտի աշխարհի բազմակի չեմպիոն Էվանդեր Հոլիֆիլդը հնարավոր է կորցնի իր շքեղ առանձնատունը, որի արժեքը 20 մլն դոլար է, եթե չկարողանա վարկատուներին վճարել 10 մլն դոլարի պարտքը: 5000 քառակուսի մետր ընդհանուր մակերեսով, 109 սենյականոց նրա առանձնատունը գտնվում է Ջորջիայի նահանգի Ատլանտա քաղաքում, իր անունը կրող փողոցում: Իր մակերեսով այն չի զիջում Սպիտակ տանը: Վարկատուները մտադիր են Էվանդեր Հոլիֆիլդի առանձնատունն աճուրդի հանել, եթե նա ժամանակին չմարի պարտքը: Այդ մասին արդեն թերթերում հայտարարություններ են զետեղվել:

Ի դեպ, սա առաջին դեպքը չէ, որ Հոլիֆիլդը հայտնվել է ունեցվածքը կորցնելու վտանգի առաջ: 2008-ի հուլիսի 1-ին եւս վարկատուները փորձել էին նրա ունեցվածքն աճուրդի հանել, սակայն Հոլիֆիլդին հաջողվել էր համոզել նրանց: Հոլիֆիլդը եւս մեկ բնակարան ունի Ֆայետում, որի դիմաց 213 հազար դոլար պետք է վճարի:

Պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտիկի իր կարիերայում Հոլիֆիլդը մոտ 248 մլն դոլար է վաստակել: Սակայն երկու ամուսնալուծությունները, երեխաներին տարեկան 500 հազար դոլար ապահարզանի վճարումները, սեփական բիզնես ունենալու անհաջող փորձերը նրանից ֆինանսական շատ միջոցներ խլեցին: 11 երեխաների հայրը վերջին անգամ ռինգ է դուրս եկել 2008-ի դեկտեմբերին՝ միավորներով պարտվելով Նիկոլայ Վալուեւին: Այդ մենամարտի համար նա այնքան էլ խոշոր գումար չստացավ: Վերջին անգամ Հոլիֆիլդը մեծ գումար է վաստակել 2003-ին, երբ Ջեյմս Թոնիի հետ մենամարտի համար նրան 5 մլն դոլար էին վճարել: 2007 եւ 2008-ին նա ռեստորանների գովազդային հոլովակներում էր նկարահանվել:

«Շախտյորն» ապահովագրել է ՈւԵՖԱ-ի գավաթը

Դոնեցկի «Շախտյորը» 50 հազար եվրոյով ապահովագրել է ՈւԵՖԱ-ի գավաթը, որը նվաճել էր այս տարվա մայիսի 20-ին՝ Ստամբուլում 2-1 հաշվով հաղթելով գերմանական «Վերդերին»: «Շախտյորը» պատվավոր մրցանակի վերջին տերն է, քանի որ այս տարվանից խաղարկվելու է Եվրոպայի լիգայի նոր գավաթը:

«Շախտյորի» շատ ֆուտբոլիստներ ցանկություն են հայտնել ՈւԵՖԱ-ի գավաթն իրենց հետ տանել հայրենիք ու ցույց տալ ֆուտբոլասերներին: Գավաթն արդեն հյուրընկալվել է Լվովում, Խմելնիցկիում, Դնեպրոպետրովսկում, շուտով կուղեւորվի Կիրովոգրադ եւ Կիեւ: Ֆուտբոլասերների շրջանում մրցանակը մեծ հետաքրքրություն է առաջացրել: Շատերը լուսանկարվում են գավաթի հետ:

«Միկան» կրկին դիմում է արտերկրի մրցավարների օգնությանը

Հանգստյան օրերին կայանալիք հանդիպումներով ավարտվում է ֆուտբոլի Հայաստանի բարձրագույն խմբի առաջնության 2-րդ շրջանը: Պաշտոնապես առաջնությունը «հասարակածը» կհատի հուլիսի 7-ին, երբ կկայանա 11-րդ տուրից հետաձգված «Փյունիկ»-«Արարատ» հանդիպումը:

Առաջնության 14-րդ տուրի կենտրոնական հանդիպումն, անշուշտ, «Հանրապետական» մարզադաշտում հունիսի 28-ին կայանալիք «Փյունիկ»-«Միկա» մրցավեճն է: Այդ խաղն առաջնության ամենավճռորոշ հանդիպումներից մեկն է, քանի որ ներկայումս «Միկան» գլխավորում է աղյուսակը՝ 2 միավորով գերազանցելով փյունիկցիներին: Ավելորդ է խոսել այդ խաղում հաղթանակի գնի մասին: «Միկայի» հաջողության դեպքում ոսկե մեդալների համար պայքարը նոր ուժով կբորբոքվի, ինչը զգալի ինտրիգ կհաղորդի առաջնությանը:

«Փյունիկի» հետ հանդիպմանը «Միկայի» ղեկավարությունը կրկին որոշել է մրցավարական բրիգադ հրավիրել արտերկրից, այս անգամ՝ Լիտվայից: Հիշեցնենք, որ մինչ այդ «Բանանցի» հետ խաղը վարել էր Իտալիայի մրցավարական բրիգադը: Ի դեպ, կողմերի վերաբերմունքն իտալացի մրցավարի գործողությունների հանդեպ տարբեր էր եղել: Մասնավորապես, «Բանանցի» նախագահ Սարգիս Իսրայելյանը բողոքել էր մրցավարից: Բայց ամեն դեպքում կարծում ենք «Միկայի» ղեկավարությունը ճիշտ է վարվում՝ չվստահելով տեղացի մրցավարներին սկզբունքային նշանակություն ունեցող խաղերի սպասարկումը:

«Միկան» ընթացիկ մրցաշրջանում սկսեց ավելի վստահ խաղալ, երբ թիմի ղեկը ստանձնեց հանրապետության փորձառու եւ բանիմաց մասնագետներից մեկը՝ Սամվել Դարբինյանը: Նրա գլխավորությամբ միկացիները դեռեւս չեն պարտվել: «Փյունիկի» հետ առաջին շրջանի խաղում գրանցվել է մարտական ոչ-ոքի՝ 2-2: Հաշիվը բացել էր «Միկայի» լեգեոնական Էդնեյը, որին «Փյունիկը» պատասխանել էր Արթուր Եդիգարյանի գոլով: Ընդմիջումից հետո Արամ Ոսկանյանը կրկին առաջ էր մղել «Միկային», սակայն Հենրիխ Մխիթարյանը վերականգնել էր հավասարակշռությունը:

Թիմերի մրցավեճում «Փյունիկը» զգալի առավելություն ունի: Անցկացված 29 հանդիպումներից 16-ում հաղթել են փյունիկցիները, մինչդեռ «Միկան» ընդամենը 2 անգամ է հաջողության հասել:

Պակաս հետաքրքրություն չեն ներկայացնում նաեւ տուրի մյուս հանդիպումները: «Ուլիսը» հյուրընկալելու է «Արարատին», որին շատ դժվար կլինի առաջին միավորը վաստակել, քանի որ խաղին չեն մասնակցի որակազրկված Գեւորգ Նռանյանը, Վաչագան Կարապետյանն ու Արտակ Գրիգորյանը: Ճգնաժամից աստիճանաբար դուրս եկող «Գանձասարը» Կապանում կհյուրընկալի «Շիրակին», որը նախորդ տուրում «Փյունիկի» հետ խաղում սեփական դարպասն անառիկ էր պահել: «Բանանցի» համար էլ վերջին փորձամրցումը կլինի «Կիլիկիայի» հետ այսօր «Հրազդանում» կայանալիք խաղում:

Իվանչուկը գերազանցեց մրցակիցներին

Ռումինիայի Բազնա քաղաքում ավարտված շախմատի մրցաշարի հաղթող ճանաչվեց ուկրաինացի գրոսմայստեր Վասիլի Իվանչուկը: 10-րդ տուրում նա ոչ-ոքի ավարտեց պարտիան Թեյմուր Ռաջաբովի հետ եւ վաստակեց 7 միավոր: Երկրորդ տեղը 6 միավորով զբաղեցրեց Բորիս Գելֆանդը, որը հաշտություն կնքեց Գատա Կամսկու հետ: 5,5-ական միավորով 3-4-րդ տեղերը բաժանեցին Թեյմուր Ռաջաբովն ու Ալեքսեյ Շիրովը: Վերջինս հաղթեց Նիսիպյանուին: Ռումինացի գրոսմայստերը Գատա Կամսկու հետ 3 միավորով եզրափակեց աղյուսակը:

Եղանակը խանգարեց

Դոնեցկի «Մետալուրգը», որի կազմում են Արարատ Առաքելյանն ու Հենրիխ Մխիթարյանը, անբարենպաստ եղանակի պատճառով Ավստրիայից վերադարձել է հայրենիք: Այդ պատճառով ՌԴ չեմպիոն «Ռուբինի» հետ հանդիպումը չի կայացել: Նիկոլայ Կոստովի սաները մարզումները կշարունակեն Դոնեցկի իրենց մարզաբազայում:

7-րդ արդյունքը պատմության մեջ

Թեթեւ աթլետիկայի ԱՄՆ-ի առաջնությունում ամերիկացի արագավազորդ Թայսոն Հեյը 100 մ մրցատարածությունը հաղթահարեց 9,75 վրկ-ում: Դա թեթեւ աթլետիկայի պատմության մեջ 7-րդ լավագույն արդյունքն է: Աշխարհի ռեկորդը պատկանում է ճամայկացի մարզիկ Ուսեյն Բոլտին: Մրցումների ժամանակ բավական ուժգին քամի էր 3,4 մ/վրկ արագությամբ, ինչը եւս նպաստեց Հեյի բարձր արդյունքին: Թայսոն Հեյն իրավունք ստացավ մասնակցելու աշխարհի առաջնությանը:

էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

«Մոխիր եւ փյունիկ». Լեփսիուսի մասին ֆիլմը՝ հարուստ նոր փաստերով

Կիրակի՝ հունիսի 28-ին, ժամը 18-ին Պոտսդամի Ֆիլմթանգարանում առաջին անգամ հանրությանը կներկայացվի Մերլին Սոլաքհանի (Merlyn Solakhan) եւ Մանֆրեդ Բլանքի (Manfred Blank) Յոհաննես Լեփսիուսի կյանքի եւ գործի մասին պատմող «Մոխիր եւ փյունիկ» վավերագրական ֆիլմը՝ հեղինակների ներկայությամբ: Ֆիլմի դիտումից անմիջապես հետո նախատեսված է հանդիպում-զրույց 25 տարի միասին աշխատող արվեստագետների հետ:

Ըստ «Մերկիշե ալգեմայնե» եւ «Պոտսդամեր նոյեսթե նախրիշթեն» թերթերի, Մերլին Սոլաքհանը եւ Մանֆրեդ Բլանքը Ֆրիհզդորֆում, ուր Լեփսիուսն իր քահանայական ծառայությունն է կատարել, հոգեւորականի արխիվում գտել են 185 լուսանկար, որոնք պատկերել են Լեփսիուսի արեւելյան ուղեւորությունները ու հայ որբերի կյանքը: Լուսանկարները անգնահատելի աղբյուր են, դրանց շնորհիվ հեղինակներին հաջողվել է Ուրֆայում, Սիրիայում հետքեր գտնել: Ֆիլմի հեղինակներն այցելել են նաեւ Հայաստան, նկարահանումներ կատարել Գերմանիայում:

«Մինչեւ այսօր էլ Հայոց ցեղասպանության թեման Թուրքիայում վիճարկման առարկա է, բայց նկարահանման ժամանակ խոչընդոտներ չեն եղել: Հարկ չի եղել նկարելու համար պաշտոնական արտոնություն խնդրելու», ծանուցել է Ստամբուլում հասակ առած Սոլաքհանը՝ Ֆիլմթանգարանում կայացած մամլո ասուլիսի ժամանակ: Ժողովրդավարացմամբ մտահոգ շրջանակներում կիսապաշտոնական սկսել են խոսել թեմայի մասին, իսկ ազգայնականները Լեփսիուսին «քսաներորդ դարի ամենամեծ ստախոսն են համարում», ներկաներին ասել է Բլանքը:

«Մոխիր եւ փյունիկ» վերնագիրը հիշեցնում է Լեփսիուսի եւ հայերի ճակատագրի մասին: Լեփսիուսն ընտրել է բիբլիական թռչունը եւ արմավենու ճյուղը՝ իբրեւ իր օգնության գործի խորհրդանիշ: Սոլաքհանի եւ Բլանքի համար մոխիրը խորհրդանշում է զոհերին, իսկ փյունիկը հայ որբերի զավակների զավակներն են: Ֆիլմի համարյա բոլոր գլխավոր հերոսներն այդ որբերից են սերում:

Թուրքիայում մեծացած Սոլաքհանը գիտի, թե որքան դժվար է «Մոխիր եւ փյունիկ» ֆիլմը այդ երկրում ցուցադրելը: 15 տարի փորձում է իր՝ հայկական երգչախմբի մասին պատմող մեկ ուրիշ ֆիլմ ցուցադրել այնտեղ, դեռեւս՝ ապարդյուն: «Բայց ես համբերություն ունեմ», ասել է Մերլին Սոլաքհանը՝ ժպիտը դեմքին:

«Մոխիր եւ փյունիկ»-ը Լեփսիուսի կյանքի եւ գործի մասին շատ նորություններ է պարունակում», կարծիք է հայտնել ֆիլմի հեղինակներին աշխատանքի ժամանակ ուղեկից դարձած Պոտսդամի Լեփսիուսի տան նախագահ Հերման Գոլցը:

Ցանկություն կա Լեփսիուսի մասին պատմող նորահայս ֆիլմը եւ լուսանկարները ցուցադրելու նաեւ Լեփսիուսի Պոտսդամում գտնվող տանը:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ
Գերմանիա

Հարգիր մարդու տաղանդը, եթե նույնիսկ նրա ազգությունը քեզ դուր չի գալիս

Հետաքրքրական նյութ էր վերջերս հրապարակել ռուսաստանյան թերթերից մեկը «Ոչ ռուսական ծագման ռուս հանճարների մասին» վերնագրով: Հիրավի բազմազգ Խորհրդային Միության քայքայումից հետո Ռուսաստանը չդարձավ եւ չէր էլ կարող դառնալ ազգային առումով միատարր պետություն. ոչ ռուս շատ ազգեր այստեղ բնիկներ են: Բայց դա բնավ էլ չի խանգարում ռուս նացիոնալիստների մի մասին հռչակել «Ռուսաստանը ռուսների համար» տխրահռչակ կարգախոսը եւ ծայրահեղական պայքար ծավալել ռուսաստանաբնակ «օտարածինների» նկատմամբ:

Ահա եւ հիշյալ հրատարակությունը ռուսներին մատնանշում է, որ եթե նույնիսկ Ռուսաստանի քաղաքները եւ շուկաները «մաքրազարդվեն» այլազգիներից, դրանով չի դադարի պատրանքային լինելուց այն մտայնությունը, թե, իբր, ռուսը ռուսին երբեք վատություն չի անի, կաշառք չի տա ու չի պահանջի, չի խաբի, չի թալանի եւ այլն: Մյուս կողմից, երբ ծանոթանում ես այդ երկրի պատմությանը, ապա անկարելի է անտեսել, որ նրա պատմությանը ակնառու ծառայություններ են մատուցել մարդիկ, որոնց մեջ ռուսական արյունը գերիշխող չի եղել կամ բացակայել է լիովին: Բերված է նման անձանց մի ցուցակ, որոնք, իրոք, իրենց ավանդով դարձել են ռուսական պետության, արվեստի, գիտության, ռազմական գործի, գրականության եւ բազմաթիվ այլ բնագավառների ականավոր ներկայացուցիչները: Ընդ որում, հատուկ նշվում է, որ ցուցակը կամայական է, եւ դյուրությամբ կարող է լրացնել ամեն անձ:

Կարծում ենք «Ազգի» ընթերցողներին կհետաքրքրի ոչ ռուսական ծագման այդ ռուս հանճարների ցուցակը:

- **Պյոտր Բագրատիոն-վրաց թագավորների տոհմից**
- **Միխայիլ Բարկլայ դե Տոլլի-շոտլանդական տոհմից**
- **Սերգեյ Վիտտե-հոլանդացի տարագիրների սերունդ**
- **Ֆեոֆան Գրեկ-ծնունդով Բյուզանդիայից**
- **Բարտոլոմեո Ռաստրելլի (Ձմեռային պալատ, ռուսական բարոկկո)-իտալացի**
- **Օսիպ Բովե (Մոսկվայի գլխավոր ճարտարապետ)-ֆրանսիացի**
- **Մարկ Շագալ-հրեա, Վիտեբսկից**
- **Էտիեն Ֆալկոնե («Պղնձե հեծյալ»)-ֆրանսիացի**
- **Ալեքսեյ Երմոլով (Կովկասը նվաճող)-«Ոսկե հորդայի» ներկայացուցիչների ժառանգ**
- **Լեոնարդ Էյլեր (մաթեմատիկոս)-գերմանացի**
- **Բորիս Յակոբի (ֆիզիկոս, ռուսաստանցի առաջին ակադեմիկոս)-գերմանացի**
- **Օգյուստ Մոնֆեռան (Իսաակիեւսկի տաճար)-ֆրանսիացի**
- **Աբրամ Պետրովիչ Գաննիբալ (գեներալ, Պուշկինի նախապապը)-եթովպացի**
- **Նիկոլայ Կարամզին-թաթարական Կարամուրզա տոհմից**
- **Իվան Սերգեեւիչ Տուրգենեւ-ռուս ազնվական, թաթարական Տուրգեն տոհմից**
- **Դենիս Ֆոնվիզին-լիվոնյան սուսերակիր ասպետների տոհմից**
- **Վլադիմիր Դալ-ռուսացած դանիացիներից**
- **Սոֆիա Կովալեւսկայա-հունգարա-լեհա-գնչուական խառնուրդ**
- **Նիկոլայ Նեկրասով-մայրը լեհուհի է**
- **Աֆանասի Ֆետ-մայրը գերմանական հրեա է**
- **Իվան Իլյին (փիլիսոփա)-մայրը գերմանուհի է**
- **Ալեքսանդր Գերցեն-մայրը գերմանուհի է**
- **Կլիմենտ Տիմիրյազեւ-մայրը անգլուհի է**
- **Կոնստանտին Ցիոլկովսկի-ծագումով լեհ է**
- **Ֆրիդրիխ Ցանդեր (հրթիռաշինարար)-գերմանացի**
- **Հովհաննես Այվազովսկի-ծագումով հայ է**
- **Նիկոլայ Ռերիխ-շվեդական արմատներ**
- **Կառլ Բրյուլով-ծագումով ֆրանսիացի է**
- **Ծովակալ Կոլչակ-սերբ-խորվաթական ծագում**
- **«Սեւ բարոն» Վրանգել-գերմանացի**
- **Ֆրանց Լեֆորտ-շվեյցարացի**
- **Յուսուպով իշխաններ-նողայական իշխան Յուսուֆի սերունդներ**
- **Պյոտր Ստրուվե-գերմանացի**
- **Լեւ Շեստով (փիլիսոփա)-հրեա**
- **Սեմյոն Ֆրանկ (փիլիսոփա)-հրեա**
- **Մայա Պլիսեցկայա-հրեուհի**
- **Աննա Ախմատովա (Գորենկո)-ունի թաթարական արմատներ**
- **Մարիուս Պետիպա-ֆրանսիացի**
- **Վացլավ Նիժինսկի-լեհ**
- **Ջորջ Բալանչին-հայրը վրացի է**
- **Անտոն Ռուբինշտեյն (Մոսկվայի կոնսերվատորիայի հիմնադիր)-գերմանացի**
- **Պյոտր Իլյիչ Չայկովսկի-մայրական պապը ֆրանսիացի է**
- **Նիկոլայ Ռիմսկի-Կորսակով-չեխ-լիտվական ծագում**
- **Ալֆրեդ Շնիտկե (կոմպոզիտոր)-գերմանացի**

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
Մոսկվա

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ACBA-CREDIT AGRICOLE BANK

«ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն հայտարարում է Մարտունի քաղաքում բանկի մասնաշենքի կառուցման մրցույթ: Մրցույթի պայմաններին ծանոթանալու համար կարող եք զանգահարել (0264) 2 32 62 («Գեղարքունիք» մասնաճյուղ), (0262) 4 77 72 («Մարտունի» մասնաճյուղ) հեռախոսահամարներով կամ այցելել ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿԻ «Գեղարքունիք» մասնաճյուղ, ք. Գավառ, Բոշնաղյան փ. 6 հասցեով եւ «Մարտունի» մասնաճյուղ, ք.Մարտունի, Երեւանյան 26 հասցեով՝ ժամը 11:00-16:00-ը (աշխատանքային օրերին):

Մրցույթի անցկացման ժամկետն է հունիսի 22-հուլիսի 5:

ACBA-CREDIT AGRICOLE BANK

«ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն հայտարարում է Մարալիկ քաղաքում բանկի մասնաշենքի կառուցման մրցույթ: Մրցույթի պայմաններին ծանոթանալու համար կարող եք զանգահարել (0312) 4 79 90 հեռախոսահամարով կամ այցելել ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿԻ «Շիրակ» մասնաճյուղ ք. Գյումրի, Շիրակացու 18ա հասցեով՝ ժամը 10:00-17:00-ն (աշխատանքային օրերին):

Մրցույթի անցկացման ժամկետն է հունիսի 24-ից մինչեւ հուլիսի 6-ը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Այժմ ֆինանսական շուկայում Ձեր իրավունքները պաշտպանված են:
Առաջին անգամ Հայաստանում գործում է ֆինանսական համակարգի հաշտարարի գրասենյակը, որը կոչված է ԱՐԱԳ, ԱՆՎՃԱՐ եւ ԱՆԿՈՂՄՆԱԿԱԼ լուծելու սպառողների եւ ֆինանսական կազմակերպությունների միջեւ ծագած վեճերը:
Ֆինանսական կազմակերպության հանդեպ ծագած Ձեր պահանջի անվճար եւ արագ քննությունը մեր աշխատանքն է:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՀԱՇՏԱՐԱՐ

Հեռ.՝ 58-23-21, 58-23-22
Էլ. հասցե՝ www.fsm.am, info@fsm.am

Երեւանի Ա. Պ. Չեխովի անվան թիվ 55 դպրոցի 1952-1992թթ. տնօրեն Մերի Ալեքսանդրյանի 80-ամյա հոբելյանի շրջանակներում տեղի է ունենալու նրա հեղինակած Երեւանի Ա. Չեխովի անվան թիվ 55 դպրոցի 1947-1992թթ. հակիրճ պատմությունը գրքի շնորհանդեսը:

Այն տեղի կունենա հուլիսի 1-ին, ժամը 20:00:

Հանդիպման վայրը՝ Երեւան, Բաղրամյան 16, Ա. Չեխովի անվան թիվ 55 դպրոց:

Շաբաթական ամփոփ տվյալներ

Հունիսի 22-26-ն ընկած ժամանակահատվածում արտարժույթի ներբանկային շուկայում բանկերի կողմից գնվել է 74.149.806 ԱՄՆ դոլար՝ 361.18 դրամ ԱՄՆ մեկ դոլարի դիմաց միջին փոխարժեքով, եւ վաճառվել 55.963.157 ԱՄՆ դոլար՝ 363.73 դրամ ԱՄՆ մեկ դոլարի դիմաց միջին փոխարժեքով:

Նույն ժամանակահատվածում միջբանկային շուկայում իրականացվել է 1.500.000 ԱՄՆ դոլարի առք եւ վաճառք՝ 362.50 դրամ մեկ ԱՄՆ դոլարի դիմաց միջին փոխարժեքով:

«ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ում նշված ժամանակահատվածում իրականացվել է 31.230.000 ԱՄՆ դոլարի առք եւ վաճառք՝ 361.30 դրամ մեկ ԱՄՆ դոլարի դիմաց միջին փոխարժեքով:

Հունիսի 15-21-ն ընկած ժամանակահատվածում բանկերի կողմից դրամով տրամադրված վարկերի ծավալը կազմել է 8.7 մլրդ դրամ, իսկ ԱՄՆ դոլարով տրամադրված վարկերի ծավալը՝ 17.7 մլն ԱՄՆ դոլար:

ԿԲ հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն

ՀՀ կենտրոնական բանկը տեղեկացնում է, որ արժութային շուկայում ձեւավորվել են հետեւյալ արտարժույթների միջին փոխարժեքները. 26.06.2009 թ.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Միջին փոխարժեք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	360.38
EUR	1	ԵՎՐՈ	506.19
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	11.57
GEL	1	Վրաց. լարի	217.42

www.azg.am

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատուական գործունէութիւն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետութեան 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրուած՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 26.06.2009, գինը՝ 100 դրամ, տպագրւում է «Նոյյան Տապան» ՍՊԸ տպարանում՝ Իսահակեան 28: